Goriška knjižnica Franceta Bevka
Nova Gorica
France Bevk Public Library

Nova Gorica,
marec 2020

Strateški načrt Goriške knjižnice Franceta Bevka Nova Gorica za obdobje 2020-2025

VSEBINA

Podatki o knjižnici 1
Uvod – Polet naprej....2
Zakonske in druge pravne podlage....4
Vloga....5
Poslanstvo....5
Vizija....6
Organiziranost....8
a. ENOTE....10
b. KADRI....12
c. FINANČNO POSLOVANJE....13
STRATEŠKA PODROČJA IN CILJI 2020–2025....16
STRATEŠKO PODROČJE 1: Okolje delovanja knjižnice....16
CILJ 1: Koordinacija območnih in obmejnih nalog....17
STRATEŠKO PODROČJE 2: Knjižnična mreža....18
CILJ 1: Prostor osrednje knjižnice prijazen uporabnikom....18
CILJ 2: Ureditev krajevnih knjižnic in oblikovanje uravnotežene knjižnične mreže....20
CILJ 3: Nakup novega bibliobusa....22
CILJ 4: Brecljeva knjižnica....24
STRATEŠKO PODROČJE 3: Upravljanje knjižnične zbirke....25
CILJ 1: Aktualna in učinkovita knjižnična zbirka....29
CILJ 2: Pregled stanja knjižnične zbirke....30
CILJ 3: Domoznanstvo in posebne zbirke....31
STRATEŠKO PODROČJE 4: Virtualna knjižnica....32
CILJ 1: Aktualna spletna stran knjižnice in družbena omrežja....33
CILJ 2: Ponudba e-virov kot del knjižnične zbirke....34
CILJ 3: Digitalizacija gradiva in priprava e-vsebin....35
STRATEŠKO PODROČJE 5: Knjižnica za vse: prireditve, projekti, izobraževanja....36
CILJ 1: Spodbujanje bralne kulture....37
CILJ 2: Znanje malo drugače....39
CILJ 3: Knjižnica za mlade....40
CILJ 4: Aktivno vključevanje starejših in ranljivih skupin....42
STRATEŠKO PODROČJE 6: Promocija, založništvo in zagovorništvo....45
CILJ 1: Skrbno organizirana promocija knjižnice....46
CILJ 2: Razvoj založniške dejavnosti....47
STRATEŠKO PODROČJE 7: Notranja organiziranost in kadri....48
CILJ 1: Permanentno izobraževanje zaposlenih in prenos znanja....48
CILJ 2: Komuniciranje in notranja kultura....49
CILJ 3: Ureditev aktov....50
CILJ 4: Zelena knjižnica....51
Zaključek....52

KAZALO TABEL

Tabela 1: Lokacije enot Goriške knjižnice 11
Tabela 2: Kadrovska struktura v Goriški knjižnici v letu 2020 12
Tabela 3: Število prebivalcev in delež financiranja občin (skupni stroški) v letu 2019 14
Tabela 4: Nakup in izposoja e-knjig Biblos v letih 2013–2019 32
Tabela 5: Virtualni obisk Goriške knjižnice v letih 2015–2019 32

KAZALO SLIK

Slika 1 Knjižnična mreža (organizacijske enote) 8
Slika 2 Organizacija dela v knjižnici (notranje organizacijske enote) 9
Slika 3 Krajevne knjižnice v posameznih občinah 10
Slika 4 Število postajališč in obiskanih krajev potujoče knjižnice po občinah v letu 2019 11
Slika 5 Delež financiranja občin v letu 2019 13
Slika 6 Delež financiranja občin v letu 2019 - skupni stroški 14
Slika 7 Prihodki Goriške knjižnice v letu 2019 15
Slika 8 Sredstva za nakup knjižničnega gradiva – v letih 2010-1019 25
Slika 9 Pridobivanje in odpis knjižničnega gradiva – po letih 2011-2019 26
Slika 10 Obseg knjižnične zbirke – po letih 2010–2019 27

Podatki o knjižnici

Naziv:	Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica
Skrajšan naziv:	Goriška knjižnica
Naslov:	Trg Edvarda Kardelja 4, Nova Gorica
Telefon:	05 33 09 100
Spletna stran:	www.gkfb.si
Elektronski naslov:	goriska.knjiznica@gkfb.si
Ustanovitev:	**18. januarja 1949** je bila z odlokom 776/1-49 ustanovljena **Okrajna študijska knjižnica Gorica** s sedežem v Šempetru.
Št. proračunskega uporabnika:	37.311
Šifra dejavnosti:	91.011
Davčna številka:	SI27962547
Matična številka:	5052777000
Številka TRR:	01284-6030373153

USTANOVITELJI: Ustanovitelji Goriške knjižnice so opredeljeni v Odloku o ustanovitvi javnega zavoda Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica (v nadaljevanju Odlok)[1].

Občine ustanoviteljice:

- Mestna občina Nova Gorica, Trg Edvarda Kardelja 1, Nova Gorica
- Občina Brda, Trg 25. maja 2, Dobrovo
- Občina Kanal, Trg svobode 23, Kanal
- Občina Miren-Kostanjevica, Miren 129, Miren
- Občina Šempeter-Vrtojba, Cesta Goriške fronte 11, Šempeter pri Gorici

Občina pogodbena partnerica:

- Občina Renče - Vogrsko, Bukovica 43, 5293 Volčja Draga

ORGANI KNJIŽNICE: Organi knjižnice so opredeljeni v Odloku:

- **direktor**
- **svet knjižnice** sestavlja deset članov:
  - pet predstavnikov Mestne občine Nova Gorica,
  - po en predstavnik občin: Brda, Kanal, Miren-Kostanjevica in Šempeter-Vrtojba,
  - predstavnik delavcev zavoda.
- **strokovni svet** sestavlja šest članov:
  - dva člana izvolijo zaposleni delavci v knjižnici,
  - po dva člana predlaga Kulturniška zbornica Slovenije in Zveza splošnih knjižnic.

[1] *Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica (Uradni list RS, št. 49-2001/2005, št. 99-4237/2011)*

Uvod – Polet naprej

Goriška knjižnica sodi med največje slovenske splošne knjižnice z razvejano mrežo krajevnih knjižnic in mrežo postajališč bibliobusa. S svojo dejavnostjo, knjižničnim fondom in današnjo podobo se je globoko zasidrala v lokalno okolje. To pa je hkrati tudi velika odgovornost, ki jo zavezuje, da usmerja svoje nadaljnje delovanje v razvoj in sodelovanje z uporabniki in lokalnimi organizacijami.

V letu 2019 je knjižnica praznovala sedemdeset let delovanja, v letu 2020 pa dve desetletji bivanja v sedanji stavbi. Prav obdobje od leta 2000, ko so se vsi oddelki osrednje knjižnice združili v isti stavbi, je dalo knjižnici dodaten pomen in omogočilo izvajanje številnih dejavnosti.

V tem času se je močno povečal obseg knjižničnega gradiva, uvedli smo nove medije ter nove pristope k izposoji gradiva in nudenju informacij. Številne dejavnosti, projekti, spletne aktivnosti, bibliopedagoško delo in ostalo delo z uporabniki pričajo o pestrosti in obširnosti naših programov in dejavnosti ter o našem trudu, da se čimbolj približamo uporabnikom, zaznavamo njihove potrebe in jih skušamo udejanjiti. Obenem pa knjižnica ponuja uporabnikom prostor, kjer lahko študirajo, dostopajo do svetovnega spleta, prebirajo časopisje, se srečujejo …

Delo in vpliv širimo tudi izven našega območja in kot osrednja območna knjižnica ter knjižnica na obmejnem območju aktivno delujemo in sodelujemo na Goriškem knjižničnem območju in v Italiji na območju Goriške in Videmske pokrajine, kjer živijo Slovenci.

Knjižnica deluje kot trdna, a fleksibilna ustanova, ki je z doseženimi cilji že začrtala svojo pot k novim ciljem. Želimo obdržati nivo kakovosti in ga še bolj utrditi ter nadaljevati delo v skladu z vedno spreminjajočimi se potrebami okolja knjižnice in njenih uporabnikov.

Načrtovanje knjižnične dejavnosti in vizija Goriške knjižnice sta pogojena z dosedanjim delovanjem, tradicijo in strokovnimi izkušnjami. Vedno smo delovali v prid naših uporabnikov ter v skladu z razvojem stroke, zato mora knjižnica tudi v bodoče nadaljevati svoje poslanstvo po začrtani poti, ki je med uporabniki dobro sprejeto.

Delovanje knjižnice je prepleteno tudi z lokalnim dogajanjem in načrti. Aktivno smo se vključili v priprave strategij razvoja in prispevali svoj delež k pripravi programa **Pilot Cities**, **Lokalnega programa za kulturo v MONG 2019-2023** in sodelovali pri oblikovanju programa za **Kandidaturo MONG za EPK 2025**. Našteti programi bodo tudi vodilo našega delovanja.

Kontinuiteta dela je naše prvo vodilo, ki pa ga moramo dopolnjevati z novimi usmeritvami, prilagojenimi potrebam uporabnikov, trendom in stroki. Delovali bomo kot proaktivna knjižnica, ki program knjižnične javne službe zastavi razvojno in odgovorno glede na prioritete in razpoložljive zmožnosti ter izoblikuje glede na potrebe lokalne skupnosti in tako prispeva k razvoju in dobrobiti lokalne skupnosti.

Glavni poudarki programa razvoja zavoda so v skladu z našim dosedanjim delovanjem:

- **Kvalitetna in aktualna knjižnična zbirka ustreznega obsega ter upravljanje zbirke** sodi med temeljne naloge knjižnice. Zbirko dopolnjujemo s sodobnimi, za uporabnike atraktivnimi oblikami gradiva (e-viri: podatkovne zbirke, e-knjige, e-periodika …). Načrtujemo izboljšave v krajevnih knjižnicah, kjer postopoma uvajamo večvrstno gradivo. Posebno pozornost bomo namenjali odpisovanju in izločanju gradiva, ki je ključnega pomena pri skrbi za aktualno knjižnično zbirko in tudi sodi med temeljne naloge knjižnice. Kot pripomoček za pravilno delo s knjižničnim gradivom bomo pripravili **Dokument o upravljanju knjižnične zbirke**.
- **Spodbujati uporabnike za samostojno iskanje gradiva** ter ponuditi možnost samostojne izposoje in vračanja gradiva s finančnimi transakcijami in tudi vračanje gradiva v času, ko je knjižnica zaprta (zunanji knjigomat).
- **Usmerjenost k uporabnikom** in upoštevanje njihovih spreminjajočih se potreb in želja, knjižnica mora postati prostor druženja, prijazno okolje za številne dejavnosti. Storitve bomo ponujali po meri različnih ciljnih skupin, pri čemer bomo posebno pozornost namenili mladim, pripadnikom ranljivih skupin, Slovencem na obmejnem območju, tujcem, ki se vključujejo v novo okolje.
- **Slediti zahtevam sodobne knjižnične prakse in razvojnim trendom knjižničarstva**: uvajati nove storitve, prilagajati prostor itd. S prilagajanjem prostora za nove dejavnosti bomo namenjali dodatno skrb izobraževanju uporabnikov in zaposlenih in tako izpolnjevali izobraževalno vlogo knjižnice.
- Goriška knjižnica ima razvejano **knjižnično mrežo**, ki pa ni enakomerno razvita. Prizadevali si bomo za boljše pogoje v krajevnih knjižnicah, ki nujno potrebujejo večje in urejene knjižnične prostore ter strokovno usposobljen kader za kvalitetno urejeno knjižnično zbirko, izposojo knjižničnega gradiva in nudenje informacij ter izvajanje dejavnosti.
- **Virtualna knjižnica** že dobiva vedno večje razsežnosti – spletna stran Goriške knjižnice postaja osrednja informacijska točka, sledili bomo trendom in sproti uvajali novosti, aktivno sodelovali na spletnih portalih, ki jih ustvarjamo slovenske splošne knjižnice ter ustvarjali svoje digitalne zbirke.
- Z ustrezno **promocijo** si bomo prizadevali postaviti knjižnico na še vidnejše mesto v lokalnem in tudi širšem okolju.
- V skladu z zakonodajo bomo **širili svoje delovanje** na širše Goriško območje ter področje Goriške in Videmske pokrajine v Italiji, kjer živijo Slovenci.
- **Zaposleni** so pomemben dejavnik v vsaki organizaciji, zato si bomo prizadevali za sprotno in spodbudno motivacijo zaposlenih ter za strokovna izpopolnjevanja in s tem pogoje za ustvarjanje pozitivnega delovnega okolja, ki posledično ugodno vpliva na uporabnike. Kakovost knjižnične storitve temelji na kakovosti dela in odgovornosti knjižničnega delavca v odnosu do njegovega delovnega področja znotraj knjižnice. Kakovost knjižnične storitve je vezana na prenos znanja znotraj organizacije, na proces vseživljenjskega strokovnega izpopolnjevanja in usposabljanja zaposlenih ter ustrezen kompetenčni model zaposlenih. Pomemben dejavnik pa je tudi zadostno število zaposlenih in njihova pravilna razporejenost, ki omogoča izvajanje različnih dejavnosti.
- Pomembna naloga je **učinkovito poslovanje**. Skrbeli bomo za pozitivno poslovanje, tudi s pridobivanjem dodatnih virov financiranja preko projektov in drugih razpisov, racionalno poslovanje bomo izkazovali tudi z iskanjem možnosti za energetsko sanacijo stavbe osrednje knjižnice.

Zakonske in druge pravne podlage

Ustanovitveni akt:

- Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica (Uradni list RS, št. 49/2005)
- Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica (Uradni list RS, št. 99/2011)

Zakoni in drugi predpisi, npr:

- Pravilnik o bibliotekarskem izpitu (Uradni list RS, št. 75/2016)
- Pravilnik o hranjenju, uporabi in izločanju obveznih izvodov publikacij (Ur. list RS, št. 90/2007)
- Pravilnik o izdaji dovoljenja za vzajemno katalogizacijo (Uradni list RS, št. 107/2008 in spremembe)
- Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic (Uradni list RS, št. 19/2003),
- Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah (Uradni list RS, št. 88/2003)
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Uradni list RS, št. 73/2003, 70/2008, 80/2012)
- Pravilnik o razvidu knjižnic (Uradni list RS, št. 105/2003)
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (Uradni list RS, št. 29/2003)
- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (ZASP) (Uradni list RS, št. 21/1995 in spremembe)
- Zakon o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 42/2002 in spremembe)
- Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/1999 in spremembe)
- Zakon o javnih uslužbencih (ZJU) (Uradni list RS, št. 56/2002 in spremembe)
- Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/2001, 96/2002-ZUJIK, 92/2015)
- Zakon o lokalni samoupravi (ZLS) (Uradni list RS št. 94/2007 - uradno prečiščeno besedilo in spremembe)
- Zakon o obveznem izvodu publikacij (Uradni list RS, št. 69/2006, 86/2009)
- Zakon o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/1999, 30/2002 - ZJF-C in 114/2006 - ZUE) in računovodski standardi
- Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 56/2002 in spremembe)
- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK) (Uradni list RS, št. 96/2002 in spremembe)
- Zakon o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-1) (Uradni list RS, št. 86/2004 in spremembe)
- Zakon o zavodih (ZZ) (Uradni list RS, št. 12/1991 in spremembe)
- Zakon za uravnoteženje javnih financ (ZUJF) (Uradni list RS, št. 40/2012 in spremembe)

Drugi dokumenti:

- Etični kodeks slovenskih knjižničarjev (1995)
- Navodila za strokovno obdelavo in hranjenje nacionalno pomembnega domoznanskega knjižničnega gradiva v splošnih knjižnicah (2012)
- Navodila za ugotavljanje lastnosti kulturnega spomenika (2012)
- Navodilo za izločanje in odpis knjižničnega gradiva (2013)
- Strategija razvoja slovenskih splošnih knjižnic 2013-2020
- Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (za obdobje 2018–2028) (Nacionalni svet za knjižnično dejavnost, 2018)

Vloga

Goriška knjižnica je **splošna knjižnica**, ki s svojimi enotami (osrednjo, krajevnimi in potujočo knjižnico) skrbi za izvajanje knjižnične dejavnosti za prebivalce Mestne občine Nova Gorica ter občin Brda, Kanal ob Soči, Miren-Kostanjevica, Renče-Vogrsko in Šempeter-Vrtojba.

V skladu z Zakonom o knjižničarstvu[2] je tudi:

- **Osrednja območna knjižnica**, zadolžena za izvajanje posebnih nalog, ki so določene v Zakonu o knjižničarstvu in Pravilniku o osrednjih območnih knjižnicah[3], za širše Goriško območje. Pri tem sodeluje z naslednjimi splošnimi knjižnicami: Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin, Lavričeva knjižnica Ajdovščina ter Mestna knjižnica in čitalnica Idrija.
  Zakonsko določene naloge so:
  - zagotavljanje povečanega in zahtevnejšega izbora knjižničnega gradiva in informacij
  - nudenje strokovne pomoči vsem knjižnicam s svojega območja
  - koordiniranje zbiranja, obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva za svoje območje
  - usmerjanje izločenega knjižničnega gradiva s svojega območja
- **Splošna knjižnica na obmejnem območju**, ki zagotavlja dostop do knjižničnega gradiva tudi Slovencem v zamejstvu, tako da jim omogoča izposojo, v sodelovanju z osrednjo knjižnico Slovencev v zamejstvu za njihove potrebe izvaja nakup gradiva v Sloveniji ter pomaga pri razvoju knjižnic slovenske manjšine v Italiji (območje Goriške in Videmske pokrajine).

Goriška knjižnica s svojim delovanjem pokriva območje z 58.453 prebivalci (od tega 31.932 v MONG), kot **osrednja območna knjižnica** Goriškega območja pa območje s **118.008 prebivalci**[4].

Poslanstvo

Knjižnica uveljavlja vrednote razvoja, obveščenosti, izobraženosti in kulture ter socialne in družbene povezanosti (izenačevanje razlik, medkulturno povezovanje itn.). Kot nosilec programa javne službe s knjižničnim gradivom in storitvami vpliva na kakovost življenja posameznika in lokalne skupnosti. Prispeva k razvoju znanja in kulture, širjenju demokratičnega odločanja, spodbujanju uporabe in poznavanju različnih pismenosti ter k socialni strpnosti. Podpira uresničevanje razvojnih družbenih ciljev tako na lokalni kot državni ravni ter pri tem izhaja iz potreb in izzivov v lokalni skupnosti.[5]

Prebivalcem na območju svojega delovanja nudi neomejen dostop do knjižničnega gradiva in informacij ter informacijskih in kulturnih storitev, kakor jih določajo zakoni in drugi predpisi in kakor izhajajo iz tradicije knjižnice in njenega okolja. Knjižničarji pri zagotavljanju knjižničnih storitev težimo k nenehnemu izboljševanju dostopnosti in uporabnosti knjižničnega gradiva ter k izvajanju knjižnične dejavnosti po visokih strokovnih kriterijih.

---

[2] *Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/2001, 96/2002-ZUJIK, 92/2015)*

[3] *Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah (Uradni list RS, št. 88/2003)*

[4] *Statistični urad RS: https://pxweb.stat.si/pxweb/Database/Obcine/Obcine.asp – podatki na dan 1. 7. 2019.*

[5] *Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (za obdobje 2018–2028)*

Poslanstvo knjižnice:

- Knjižnica predstavlja kulturno, informacijsko, izobraževalno, socialno in komunikacijsko stičišče posameznikov, skupin, lokalne skupnosti, kulturnih ustanov in organizacij.
- Izvaja naloge osrednje območne knjižnice za Goriško območje, obmejne knjižnice za območje v Italiji, kjer živijo Slovenci, ter skrbi za ohranjanje in razvoj knjižnične mreže.
- Oblikuje kvalitetno knjižnično zbirko in jo izposoja na klasičen in sodoben način.
- Obiskovalcem omogoča dostop do vsebin svojih zbirk, tako da jim posreduje gradivo in informacije, shranjene na tradicionalnih in digitalnih nosilcih.
- Pridobiva, obdeluje, hrani, posreduje in promovira domoznansko gradivo ter ohranja kulturno dediščino.
- Javnost seznanja z delovanjem knjižnice in s tem povečuje svojo vidnost in prepoznavnost v okolju.
- Spodbuja razvoj bralne kulture in različnih oblik pismenosti, zlasti z usposabljanjem obiskovalcev za uporabo knjižnice in njenih virov informacij, izvaja vseživljenjsko učenje, skrbi za razvoj funkcionalne pismenosti.
- Organizira kulturne prireditve, razstave, oglede, dejavnosti za najširši krog obiskovalcev.
- Izvaja različne dejavnosti za uporabnike s posebnimi potrebami.
- Z dejavnostmi za kakovostno preživljanje prostega časa predstavlja fizična in virtualna knjižnica prostor sproščenega druženja, odprt, povezovalen in ustvarjalen prostor.
- S spodbudnim delovnim okoljem in permanentnim izobraževanjem zaposlenih zagotavlja, da ti s svojim znanjem omogočajo uresničevanje zastavljenih nalog.

Vizija

Goriška knjižnica bo v svojem lokalnem okolju uresničevala kulturno, informacijsko, izobraževalno in socialno vlogo in s tem aktivno sooblikovala slovenski knjižnični sistem. Usmerjena bo v razvoj, obenem pa bo še naprej povezovala kulturne, informacijske in izobraževalne dejavnosti z interesi uporabnikov.

Gradila bo na že obstoječih temeljih, nadgrajevala dosežene rezultate – posodabljala in prilagajala potrebam. **Trdne temelje preteklega dela bo utrjevala, širila bo prepoznavnost in krepila umeščenost v okolje.**

Nadaljevala bo s tradicionalnim poslanstvom uporabe knjižnične zbirke in razvojem bralne kulture. Obenem pa bo sledila tehnološkemu razvoju, razvijala digitalne in e-storitve ter uvajala druge storitve, ki jih bodo narekovale potrebe okolja in stroke.

Knjižnica bo s proaktivnim delovanjem dejavnik razvoja lokalne skupnosti, iskala in ugotavljala bo potrebe njenih prebivalcev ter tako svojo dejavnost načrtovala v dialogu z lokalno skupnostjo in njenimi prebivalci.

Svoj vpliv na razvoj lokalnega okolja in posameznika bo ugotavljala s sodobnimi metodami in prikazovala na aktualne načine. Program knjižnične javne službe bo gradila na motivaciji, promociji, vzgoji in usposabljanju za različne vrste pismenosti. Upravljanje knjižnice bo usmerjeno k dvigu standarda kakovosti knjižnične storitve in vpetosti knjižnice v okolje.

Vizija razvoja knjižnice:

- S skrbno nabavo gradiva si bo prizadevala oblikovati pestro in aktualno **knjižnično zbirko** ustreznega obsega. S kakovostno obdelavo gradiva bo nudila širok vir informacij o zbirki in omogočila njeno učinkovito uporabo. Spodbujala bo uporabo zbirke in izposojo gradiva na dom. Uporabnikom bo ponujala sodobne načine izposoje gradiva in dostopa do informacij.
- **Storitve za uporabnike** bodo oblikovane po meri različnih ciljnih skupin. Knjižnica se bo vključevala v procese vseživljenjskega učenja z izvajanjem programov neformalnega izobraževanja in priložnostnega učenja uporabnikov. Spodbujala bo bralno kulturo z bralnimi srečanji, ki jih bo organizirala v knjižnici in drugih okoljih (npr. domovi starejših občanov …) in projekti. Posebno pozornost bo namenila spodbujanju bralne kulture mladih.
- **Fizični prostor knjižnice** bo postal ena od »storitev« knjižnice, ki ponuja kulturne, socialne in vseživljenjske priložnosti in nagovarja uporabnike k obisku in uporabi. Obenem pa se bo z oblikovanjem novih prostorov (Mojstrovalnica, računalniška učilnica, »priložnostne pisarne ali učilnice«) ponujala možnost za delo in izobraževanje različnih skupin uporabnikov, pri čemer bo večji poudarek na izobraževanju in delu z mladimi.
- Knjižnica bo zbirala, obdelovala, hranila in posredovala gradivo in informacije o svoji lokalni skupnosti in s tem ohranjala lokalno **domoznansko dediščino**.
- Posebno pozornost bo namenjala **virtualni knjižnici**, ki preko dostopa na daljavo omogoča dostop do gradiva, informacij in nekaterih storitev kadarkoli in kjerkoli. **Spletna stran** knjižnice je osrednja informacijska točka za dostop do informacij in e-vsebin, zato jo bo tudi v prihodnje razvijala in dopolnjevala ter sledila novim tehnologijam. Gradila bo **digitalne zbirke** iz lastnega gradiva, predvsem za promocijo domoznanstva.
- V skladu s standardi in zakonodajo s področja knjižničarstva bo knjižnica načrtovala uravnoteženo **mrežo krajevnih knjižnic in bibliobusnih postajališč** in tako zagotavljala boljšo dostopnost knjižničnih storitev.
- Z izvajanjem nalog **osrednje območne knjižnice** bo spodbujala razvoj splošnih knjižnic na Goriškem območju ter sodelovanje med njimi. Naloge območnosti povezujejo knjižnico tudi z ostalimi območnimi knjižnicami v skupnih nalogah, ki spodbujajo k sodelovanju med knjižnicami in so izrazito razvojno naravnane. Obenem pa se kot **knjižnica, ki pokriva obmejno območje**, obvezuje k sodelovanju s slovenskimi knjižnicami v zamejstvu.
- Z ustrezno **promocijo** bo skrbela za prepoznavnost knjižnice v okolju in za obveščanje uporabnikov in potencialnih uporabnikov o dogajanju v osrednji knjižnici in vseh njenih enotah. Pri tem se bo posluževala sodobnih orodij, ki so uporabnikom bližja in uporabnejša. S promocijo knjižnice bo promovirala tudi svoje lokalno okolje v širšem nacionalnem prostoru in izven njega.
- **Povezovala** se bo s kulturnimi, vzgojno-izobraževalnimi in socialnimi ustanovami ter posamezniki in aktivno sodelovala z drugimi knjižnicami in ustanovami, povezanimi z bibliotekarsko in informacijsko stroko. Možnosti za razvoj bo iskala tudi v sodelovanju z domačimi in tujimi organizacijami prek vključevanja v partnerstva in sodelovanja v nacionalnih in mednarodnih projektih.
- Prizadevala si bo za **pridobivanje dodatnih virov financiranja** (donatorstvo, sponzorstvo, projekti) ter iskala partnerstva za uspešnejše pridobivanje sredstev iz mednarodnih projektov.
- Nadaljevala bo s težnjo k **energetski sanaciji**, proučila bo možnosti uporabe obnovljivih virov energije (npr. sončna elektrarna, toplotne črpalke …).
- Knjižnica bo imela razvito **notranjo organizacijo**. S spodbujanjem timskega dela, mobilnostjo zaposlenih, permanentnim izobraževanjem ter uvedbo sodobnih komunikacijskih poti in orodij bo vpeljala trdno, a prožno organizacijsko strukturo.

Organiziranost

KNJIŽNIČNA MREŽA: Goriška knjižnica ima organizirano zelo razvejano **knjižnično mrežo**, ki obsega **11 organizacijskih enot**. V letu 2019 je knjižnično mrežo povečala za dve novi enoti – Krajevno knjižnico Šempeter in Krajevno knjižnico Miren.

Glede na želje lokalnega okolja lahko v prihodnjih letih pričakujemo še dodatne krajevne knjižnice in s tem še večjo razvejanost knjižnične mreže.

Slika 1 Knjižnična mreža (organizacijske enote)

NOTRANJE ORGANIZACIJSKE ENOTE: Knjižnica je organizirana v **notranje organizacijske enote**, v okviru katerih delujejo službe, oddelki in posamezne zadolžitve. Notranje organizacijske enote so določene v **Pravilniku o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest Goriške knjižnice Franceta Bevka Nova Gorica**, ki je trenutno v fazi sprejemanja.

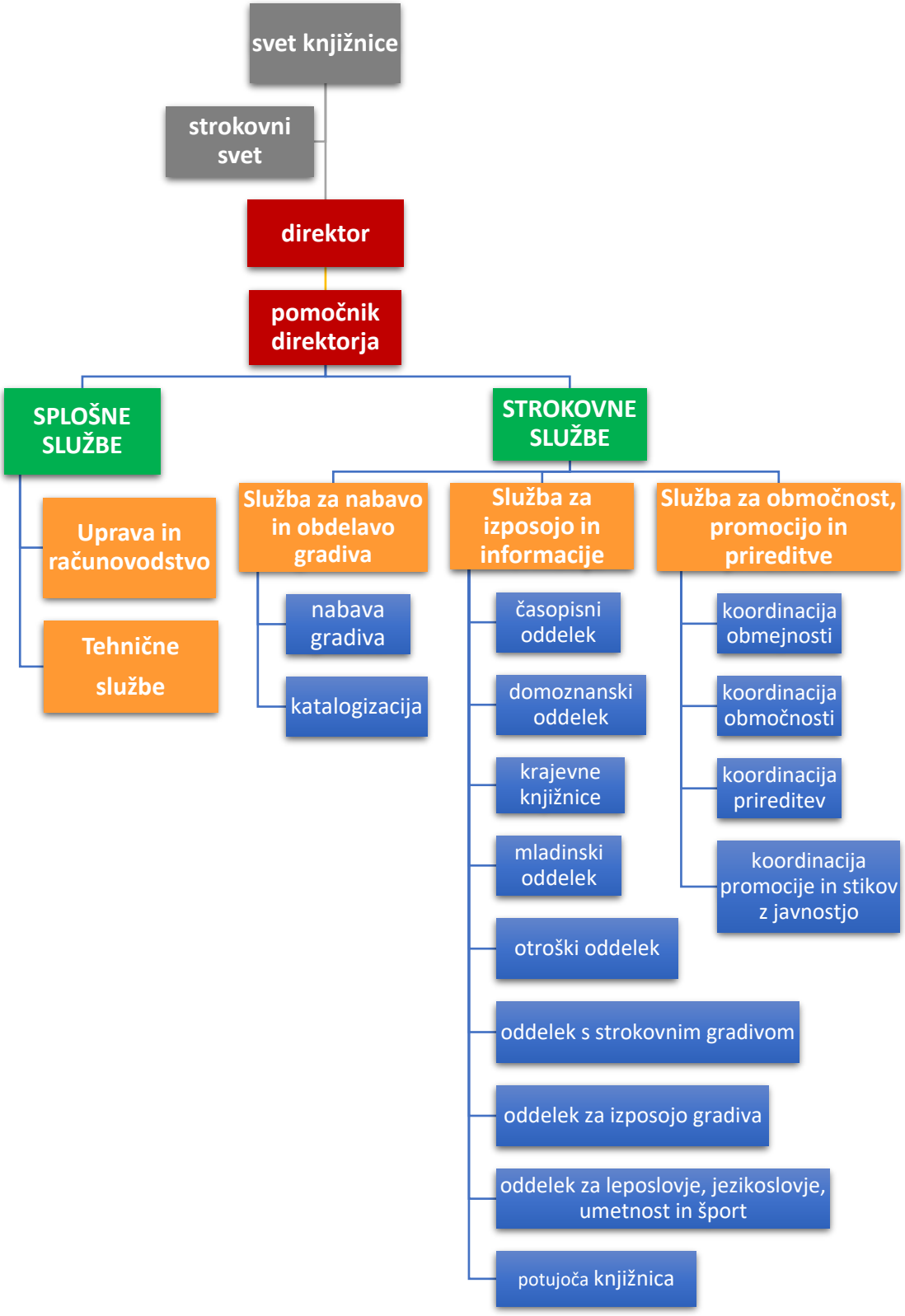

Slika 2 Organizacija dela v knjižnici (notranje organizacijske enote)

a. ENOTE

Osrednja knjižnica v Novi Gorici je osrednja enota, kjer se izvaja dejavnosti za celotno mrežo Goriške knjižnice. Poleg izposoje knjižničnega gradiva in nudenja informacij ter organiziranja dogodkov in prireditev se tu opravlja tudi drugo strokovno delo: nabava in katalogizacija, medknjižnična izposoja, koordinacija območnosti in obmejnosti, koordinacija dogodkov in prireditev, domoznanska dejavnost, razvoj … V stavbi osrednje knjižnice je tudi sedež potujoče knjižnice.

Poleg osrednje knjižnice ima Goriška knjižnica **9 krajevnih knjižnic**: Bilje, Branik, Deskle, Kanal, Miren, Prvačina, Renče, Solkan in Šempeter.

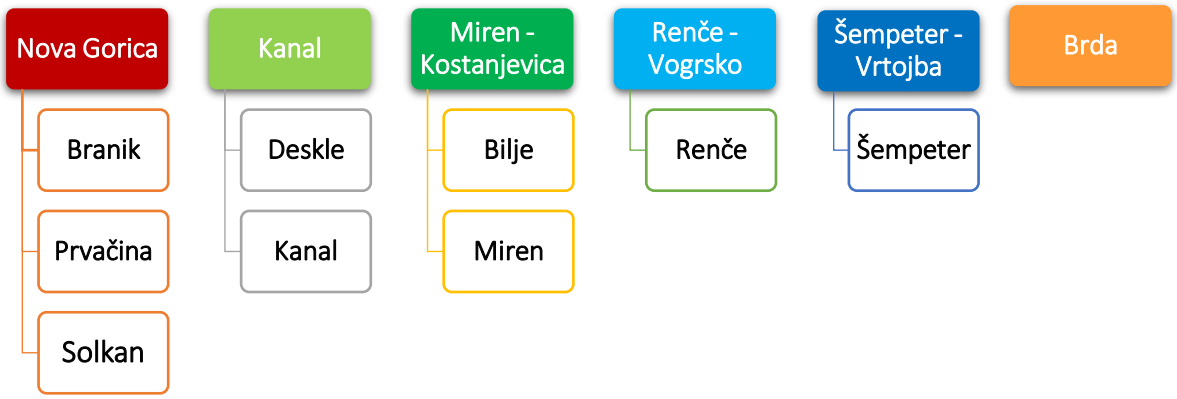

Slika 3 Krajevne knjižnice v posameznih občinah

Knjižnica svojo dejavnost izvaja na **10-ih različnih lokacijah**, ki so zelo neenakomerno razvite oz. urejene.

Osrednja stavba Goriške knjižnice v letu 2020 praznuje 20-letnico in kljub temu, da je relativno nova, potrebuje redno vzdrževanje in manjša popravila.

- Prenova klimatskega sistema in pregled delovanja ogrevanja s poudarkom na možnostih varčevanja z energijo
- Reševanje problema dilatacije
- Energetska sanacija
- Računalniška učilnica in dnevni bar – proučitev prostorskih in finančnih zmožnosti za ureditev teh prostorov
- Druga vzdrževalna dela

KK Bilje, Branik, Deskle, Prvačina, Renče in Solkan delujejo v prostorih, ki niso primerni za izvajanje knjižnične dejavnosti. Vse delujejo v premajhnih prostorih, njihova oprema je zastarela in dotrajana, ponekod celo nevarna. Poleg tega imajo težave z dostopom, saj so v nadstropju (razen deloma KK Renče) in tako težje dostopne starejšim, mladim mamicam z vozički in gibalno oviranim. Občasno jih pestijo tudi težave s hlajenjem in ogrevanjem.

V letu 2018 se je **KK Kanal** preselila v prenovljene prostore na novi lokaciji, v letu 2019 pa sta bili odprti novi **KK Miren in Šempeter**. Prostori teh enot so bili urejeni po priporočilih stroke in so primerni za delovanje knjižnice.

Tabela 1: Lokacije enot Goriške knjižnice

ENOTA	NASLOV	LASTNIK oz. UPRAVLJALEC STAVBE / PROSTORA
Osrednja knjižnica	Trg Edvarda Kardelja 4, Nova Gorica	MONG Goriška knjižnica (upravljanje)
KK Bilje	Bilje 105, Renče	Krajevna skupnost Bilje
KK Branik	Branik 75, Branik	Krajevna skupnost Branik MONG
KK Deskle	Srebrničeva 18, Deskle	Občina Kanal ob Soči
KK Kanal	Trg svobode 16, Kanal	privatna lastnina najem Občina Kanal ob Soči
KK Miren	Miren 125A, Miren	najem Občina Miren-Kostanjevica
KK Prvačina	Prvačina 48, Prvačina	Krajevna skupnost Prvačina
KK Renče	Trg 25, Renče	Krajevna skupnost Renče
KK Solkan	Trg Jožeta Srebrniča 7, Solkan	Krajevna skupnost Solkan
KK Šempeter	Cesta Goriške fronte 2, Šempeter	Občina Šempeter-Vrtojba Goriška knjižnica (upravljanje)

Bibliobus redno obiskuje več kot 50 krajev in ima preko 80 postajališč (v letu 2019: 85 postajališč v 56 krajih), ki so razporejena po vseh šestih občinah. Obiskuje pa tudi 3 šole s slovenskim učnim programom v Italiji.

Trenutni bibliobus je letnik 2004 in kljub rednemu vzdrževanju potrebuje vedno več popravil, zato načrtujemo nabavo novega, ki bi ga glede na dogovore lahko dobili leta 2022.

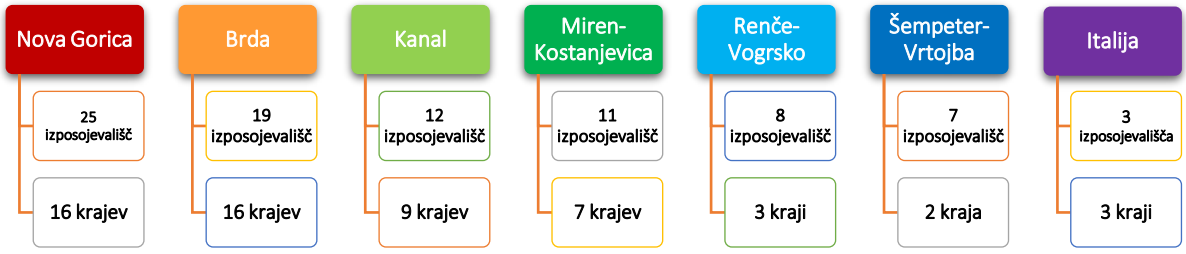

Slika 4 Število postajališč in obiskanih krajev potujoče knjižnice po občinah v letu 2019

b. KADRI

V Goriški knjižnici je bilo 1. januarja 2020 **zaposlenih 46 delavcev** (EPZ: 43 delavcev – 6 delavcev je zaposlenih za krajši delovni čas) v sestavi:

- **Uprava** (direktor, računovodja, poslovni sekretar): **3**
- **Strokovni delavci** (bibliotekar, višji knjižničar, knjižničar, knjižničar šofer bibliobusa): **36**
  Strokovni delavci pokrivajo strokovno delo v osrednji knjižnici, potujoči knjižnici in sedmih krajevnih knjižnicah (Bilje, Branik, Kanal, Miren, Prvačina, Solkan in Šempeter).
- **Tehnični delavci** (informatik, oskrbnik, manipulant, receptor, čistilka): **7**
  Tehnični delavci skrbijo za opremo gradiva, informacije na info pultu, tehnično vzdrževanje stavbe (čiščenje, vzdrževalna dela v objektu in okolici) v Novi Gorici (skupna izmera 6.177 m²: knjižnica: 4.569 m², garaža: 1.608 m², površina zemljišča: 5.033) in Šempetru ter celoten IKT sistem vseh enot knjižnice.

Izobrazba zaposlenih (januar 2020):

- VII. in VI. stopnja izobrazbe: **32 = 70%** (strokovni delavci: **28 = 78%)**
- V., IV. in nižja stopnja izobrazbe: **14 = 30%** (strokovni delavci: **8 = 22%)**

Tabela 2: Kadrovska struktura v Goriški knjižnici v letu 2020

	IV. in nižja stopnja izobrazbe	V. stopnja izobrazbe	VI. stopnja izobrazbe	VII. stopnja izobrazbe	SKUPAJ
Uprava			1	2	3
Tehnični delavci	6		1		7
Strokovni delavci		8	4	24	36
SKUPAJ	**6**	**8**	**6**	**26**	**46**

FINANCIRANJE:

- **Skupni stroški** (stroški za pokrivanje knjižnične dejavnosti in stroški potujoče knjižnice): občine ustanoviteljice in občina pogodbena partnerica
- **Stroški dela v posameznih enotah**: občine za enote na svojem območju
- **Območnost**: Ministrstvo za kulturo (Neposredni poziv k predložitvi predloga programa dela in finančnega načrta za izvajanje posebnih nalog osrednje območne knjižnice)
- **Obisk PK v Italiji**: Ministrstvo za kulturo (Neposredni poziv k predložitvi predloga programa dejavnosti splošne knjižnice za podporo razvoju knjižnične dejavnosti na obmejnih območjih)

Glavnina delavcev je zaposlena za nedoločen čas, zaposleni za določen čas pa le nadomeščajo odsotnosti drugih delavcev. Glede na obseg dejavnosti in načrtovanje novih (tudi nove krajevne knjižnice) ter v skladu z novo zakonodajo načrtujemo v prihodnjem obdobju dodatne zaposlitve strokovnih delavcev.

JAVNA DELA: Letni razpis Zavoda RS za zaposlovanje (območna služba Nova Gorica) – vsako leto prijavimo nekaj del za V. – VII. stopnjo, zadnja leta, žal, neuspešno.

ŠTUDENTSKO DELO: Študentsko delo koristimo kot pomoč pri različnih delovnih procesih predvsem v poletnem času. Ugotavljamo potrebo po študentskem delu tudi med letom – pomoč pri novih dejavnostih in kadrovskem primanjkljaju.

c. FINANČNO POSLOVANJE

Splošne knjižnice pridobivajo sredstva za delo iz javnih sredstev, plačil uporabnikov za storitve javne službe, s prodajo blaga in storitev na trgu in iz drugih virov. Ta sredstva pokrivajo stroške plač, materialne stroške in stroške storitev, stroške nakupa knjižničnega gradiva, vzdrževanja prostorov ter nakupa in vzdrževanja opreme.

FINANCIRANJE OBČIN:

Zagotavljanje knjižnične dejavnosti splošnih knjižnic je v skladu z Zakonom o lokalni samoupravi[6] izvirna naloga občin in jo določa Zakon o knjižničarstvu[7]. Ta določa, da sredstva za izvajanje javne službe knjižnice zagotavlja ustanovitelj oziroma soustanovitelji in drugi pogodbeni partnerji na podlagi pogodbe ter na osnovi programa dela in finančnega načrta.

Goriška knjižnica opravlja knjižnično dejavnost kot javno službo za občine ustanoviteljice in občino Renče-Vogrsko na podlagi letne pogodbe o zagotavljanju knjižnične dejavnosti na svojem območju.

Zakon o knjižničarstvu ureja deleže občin pri sofinanciranju splošnih knjižnic:

- Če več občin soustanovi splošno knjižnico ali posamezna občina sklene pogodbo o zagotavljanju knjižnične dejavnosti na svojem območju s splošno knjižnico v drugi občini, se finančna obveznost za **skupne stroške razdeli na te občine premosorazmerno s številom njihovih prebivalcev**, medtem ko **stroške knjižnične dejavnosti, ki nastanejo neposredno na območju občine, krije vsaka občina sama**.
- **Skupni stroški** obsegajo predvsem materialne stroške in stroške dela, povezane z izborom, nabavo in obdelavo knjižničnega gradiva, z uporabo referenčne zbirke in bibliobusa ter z delovanjem skupnih služb.

STROŠKI KNJIŽNIČNE DEJAVNOSTI: **Stroški knjižnične dejavnosti** obsegajo **skupne stroške** in **stroške, ki nastanejo neposredno na območju občine**. Občine imajo različno število enot na svojem območju, kar tudi vpliva na njihove stroške.

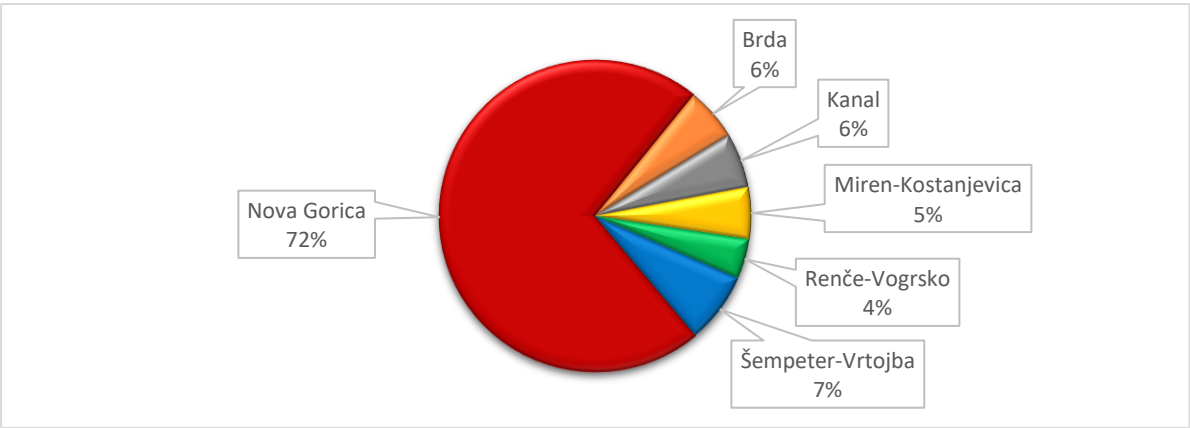

Slika 5 Delež financiranja občin v letu 2019

[6] *Zakon o lokalni samoupravi (ZLS) (Uradni list RS, št. 72/1993 in spremembe)*
[7] *Zakon o knjižničarstvu (ZKnj-1) (Uradni list RS, št. 87/2001, 96/2002 - ZUJIK, 92/2015)*

SKUPNI STROŠKI: **Skupni stroški** se delijo med občine ustanoviteljice in pogodbene partnerice sorazmerno številu njihovih prebivalcev in je razvidna iz finančnega načrta knjižnice.

Tabela 3: Število prebivalcev in delež financiranja občin (skupni stroški) v letu 2019

Občina	Število prebivalcev v letu 2019[8]	Delež v %
Nova Gorica	31.932	*54,63*
Brda	5.632	*9,64*
Kanal	5.304	*9,07*
Miren-Kostanjevica	4.976	*8,51*
Renče-Vogrsko	4.366	*7,47*
Šempeter-Vrtojba	6.243	*10,68*
SKUPAJ	**58.453**	**100**

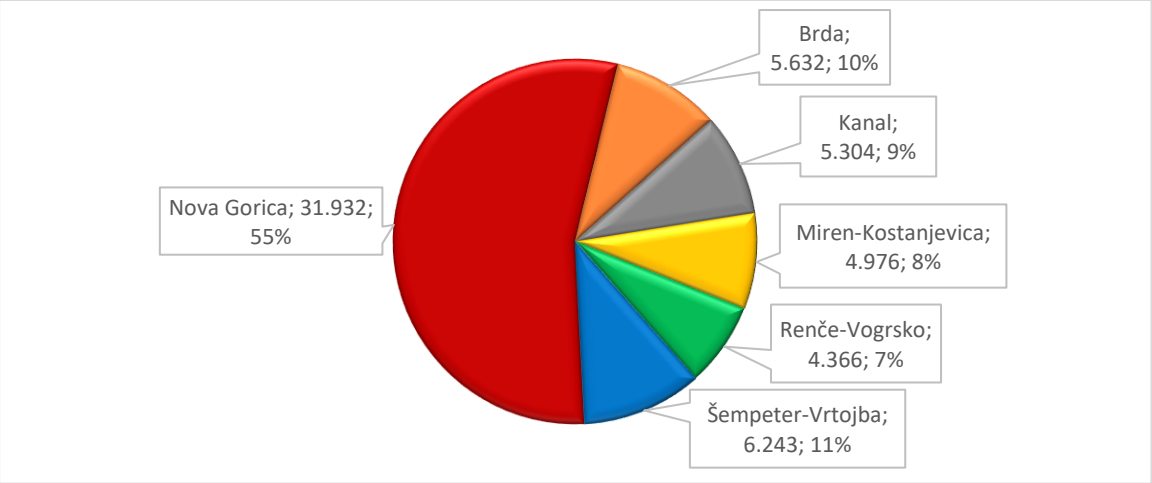

Slika 6 Delež financiranja občin v letu 2019 - skupni stroški

FINANCIRANJE MINISTRSTVA ZA KULTURO:

V skladu z Zakonom o knjižničarstvu prispeva država za podporo usklajenemu razvoju knjižnične dejavnosti proračunska sredstva v obsegu, ki je določen s proračunom Republike Slovenije, namenjenim za kulturo.

Ministrstvo za kulturo zagotavlja sredstva preko različnih pozivov:

- Neposredni poziv za **sofinanciranje nakupa knjižničnega gradiva** v splošnih knjižnicah,
- Neposredni poziv k predložitvi predloga programa dela in finančnega načrta za **izvajanje posebnih nalog osrednje območne knjižnice**,
- Neposredni poziv k predložitvi predloga programa dejavnosti splošne knjižnice za **podporo razvoju knjižnične dejavnosti na obmejnih območjih**,
- Neposredni poziv k predložitvi predlogov projektov za **sofinanciranje nakupa IKT** v splošnih knjižnicah,
- Neposredni poziv k predložitvi predloga za **sofinanciranje nakupa bibliobusa** za potrebe splošnih knjižnic.

[8] *Statistični urad RS: https://pxweb.stat.si/pxweb/Database/Obcine/Obcine.asp – podatki na dan 1. 7. 2019.*

LASTNI PRIHODKI:

Lastni prihodki iz javne službe so tisti prihodki knjižnice, ki jih knjižnica pridobiva sama v skladu s pravilnikom o poslovanju knjižnice (članarina, zamudnina) ali na drugačen način. Sem ne štejemo prihodkov iz prodaje blaga in storitev, ki jih knjižnica ne pridobi iz izvajanja javne službe. Prihodke od prodaje blaga in storitev, ki jih je knjižnica pridobila na trgu, štejemo pod "druge vire".

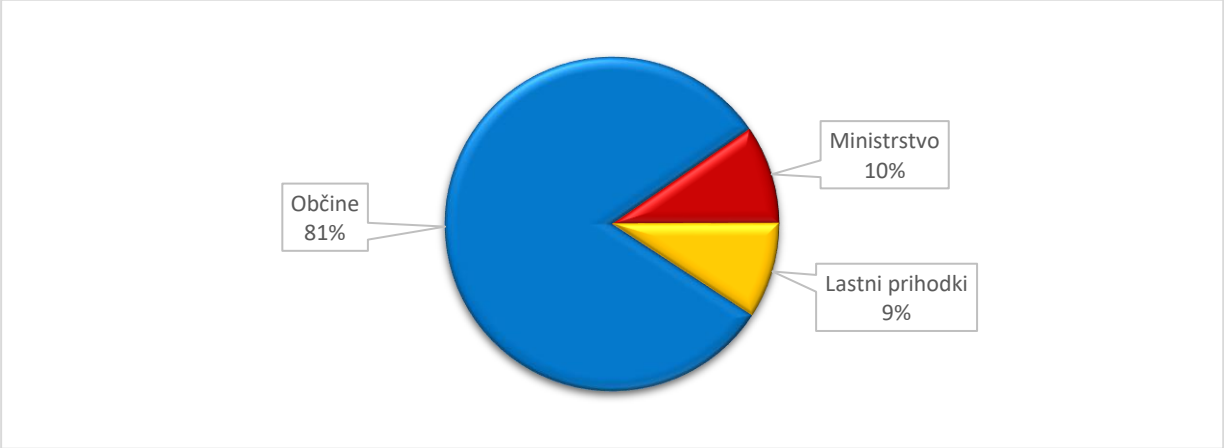

Slika 7 Prihodki Goriške knjižnice v letu 2019

STRATEŠKA PODROČJA IN CILJI 2020–2025

STRATEŠKO PODROČJE 1: Okolje delovanja knjižnice

Knjižnica je močno usidrana v lokalno okolje in mu prilagaja svoje delovanje. V svojem prostoru skrbi za uresničevanje kulturne, informacijske, izobraževalne in socialne vloge, ki jo bo tudi v prihodnje razvijala v smeri razvoja, še večje prepoznavnosti v lokalnem okolju in sodelovanja z drugimi ustanovami. Poleg tega, da je zaupanja vreden in varen javni prostor ter fizični prostor srečevanj, s svojimi storitvami nudi tudi virtualni prostor informacij. S storitvami in dejavnostjo bo pozitivno vplivala na potencialne uporabnike knjižnice, posebno skrb bo namenila ranljivim skupinam prebivalstva (starejši, etnične skupine, brezposelni, socialno ogroženi, uporabniki s posebnimi potrebami).

Goriška knjižnica je osrednja območna knjižnica in knjižnica na obmejnem območju, zato so njene naloge razširjene in večjega pomena, saj je pobudnik razvoja knjižničarske stroke, povezovalna ustanova med knjižnicami in drugimi kulturnimi in izobraževalnimi ustanovami ter vodilna knjižnica pri prepoznavanju potreb in želja knjižničnih uporabnikov in potencialnih uporabnikov na Goriškem.

Strateške usmeritve:

- **povezovanje s knjižnicami Goriškega območja**: z izvajanjem nalog osrednje območne knjižnice bo spodbujala razvoj splošnih knjižnic na Goriškem območju ter sodelovanje med njimi: skupni projekti, izobraževanja, izmenjava izkušenj itd.;
- **povezovanje s slovenskimi knjižnicami v Italiji**: izvajali bomo naloge knjižnice na obmejnem območju: pridobivanje gradiva za slovenske knjižnice v Italiji, zagotavljanje dostopa do gradiva Slovencem v zamejstvu, obisk bibliobusa, povezovanje preko skupnih projektov (Primorci beremo, Primorci.si itd.), izobraževanja itd.;
- **povezovanje s primorskimi knjižnicami**: skupni projekti (Primorci beremo, Primorci.si itd.), izobraževanja, strokovna srečanja itd.;
- **povezovanje z območnimi in drugimi knjižnicami slovenske knjižnične mreže**: skupni projekti (spletni portali Dobreknjige.si, Kamra, Primorci.si (nadgradnja »Obrazi slovenskih pokrajin«), pridobivanje e-virov, medknjižnična izposoja, digitalizacija), izobraževanja, izmenjava izkušenj in dobrih praks (Rastem z e-viri, Knjižne POPslastice, Bralnice pod slamnikom, Rovka Črkolovka, Beremo v naročju staršev …) itd.;
- **povezovanje in vzpostavljanje partnerskih odnosov z drugimi kulturnimi in izobraževalnimi ustanovami** (projekt Rastem z e-viri – sodelovanje s šolami in fakultetami, Rastem s knjigo – povezovanje z osnovnimi in srednjimi šolami), povezovanje s skupinami s posebnimi potrebami (Beremo s tačkami – Slovensko društvo za terapijo s pomočjo psov Tačke pomagačke) itd.

CILJ 1: Koordinacija območnih in obmejnih nalog

Aktivnosti	Ciljna skupina	Časovni okvir	Nosilci
Izvajanje nalog osrednje območne knjižnice	Knjižnice Goriškega območja, uporabniki knjižnic Goriškega območja	2020–2025	direktorica, koordinatorici območnih nalog, knjižnice Goriškega območja
Izvajanje nalog knjižnice na obmejnem območju	slovenske knjižnice v Italiji	2020–2025	direktorica, koordinatorica obmejnih nalog, slovenske knjižnice v Italiji

Izvajanje zakonsko določenih nalog bomo nadgradili z dodatnimi aktivnostmi in se glede na potrebe specializirali za posamezna področja.

Naloge, ki jih že izvajamo, bomo dopolnjevali in ustrezno posodabljali. Sledili bomo trendom razvoja območnosti in se kot eden ključnih akterjev vključevali v dejavnosti območnih knjižnic in sodelovali pri preoblikovanju območnosti na nacionalni ravni.

Z uvajanjem različnih dejavnosti se bomo povezovali z drugimi knjižnicami ter vzpostavljali partnerske odnose z drugimi kulturnimi in izobraževalnimi ustanovami.

Pričakovani učinki:

- Izvajanje območnih in obmejnih nalog
- Sodelovanje pri preoblikovanju izvajanja območnosti na nacionalni ravni
- Sodelovanje z drugimi knjižnicami ter ostalimi kulturnimi in izobraževalnimi ustanovami

Kazalniki uspešnosti:

- Povečan nabor dejavnosti za uporabnike
- Sodelovanje s slovenskimi knjižnicami v Italiji
- Razvejana mreža sodelovanj

Predvideni stroški:

- Izvajanje nalog območnosti: 100.000–120.000 €/leto, Ministrstvo za kulturo
- Izvajanje nalog obmejnosti: 5.000–10.000 €/leto, Ministrstvo za kulturo
- Financiranje v skladu z vsakoletnim programom v okviru poziva Ministrstva za kulturo

Viri financiranja: Ministrstvo za kulturo, Goriška knjižnica.

STRATEŠKO PODROČJE 2: Knjižnična mreža

Pomen vseživljenjskega izobraževanja v družbi narašča, prav tako razvoj informacijskih tehnologij, zato moramo temu ustrezno razvijati nove storitve in posledično tudi spreminjati knjižnični prostor. Sodobno urejene knjižnice imajo poleg prostorov za knjižnično gradivo in izposojo gradiva tudi prostore za različne dejavnosti, ki jih je potrebno proaktivno načrtovati. Ob tem pa ne smemo pozabiti krajevnih knjižnic, ki zaradi prostorske stiske večinoma nimajo niti dovolj prostora za osnovne dejavnosti.

Knjižnično mrežo načrtujemo na podlagi strokovnih izhodišč in glede na potrebe lokalnega okolja. Trudili se bomo za čimbolj enakomeren razvoj vseh naših enot in posodabljanje tistih, ki ne ustrezajo pravilom knjižničarske stroke.

CILJ 1: Prostor osrednje knjižnice prijazen uporabnikom

Aktivnosti	Ciljna skupina	Časovni okvir	Nosilci
Računalniška učilnica in knjižnični bar	uporabniki, zaposleni	2020–2025	direktorica, hišnik, arhitekt, MONG
Sodobni prostori za uporabnike (dodatni študijski prostori, coworking, Mojstrovalnica itd.)	uporabniki	2020–2025	direktorica, sistemski administrator, DS Mojstrovalnica, hišnik, MONG
IKT oprema (kontinuirano posodabljanje obstoječe, zunanji knjigomat itd.)	uporabniki, zaposleni	2020–2025	direktorica, sistemski administrator, hišnik, MONG
Menjava oz. popravila dotrajane opreme (ozvočenje v dvorani, police v skladišču, sistem ogrevanja in hlajenja itd.)	uporabniki, zaposleni	2020–2025	direktorica, hišnik, sistemski administrator, MONG
Energetska sanacija	uporabniki, zaposleni	2020–2025	direktorica, hišnik, MONG
Ureditev atrija	uporabniki, zaposleni	2020–2025	direktorica, hišnik, MONG

Osrednja knjižnica v letu 2020 praznuje 20-letnico stavbe. V tem času smo prostore prilagajali aktualnim potrebam in opravljali manjša vzdrževalna dela. V prihodnjem obdobju pa bo potrebno posodobiti nekatere sisteme in po potrebi nadgraditi oz. zamenjati dotrajano infrastrukturo in opremo.

- Načrtujemo izgradnjo **računalniške učilnice**, ki bo omogočala izvajanje izobraževanj za uporabnike in tudi za zaposlene. Sodobno urejene splošne knjižnice, ki ponujajo uporabnikom pester nabor izobraževanj in dejavnosti, v svojo ponudbo vključujejo tudi računalniška izobraževanja. Potrebujemo sodobno računalniško učilnico s primernim številom računalnikov in ostale opreme, ki bo omogočala nemoteno izvedbo računalniških izobraževanj. S tem se bomo lahko vključevali v različne izobraževalne projekte, namenjena pa bo tudi trženju.
  Hkrati z izgradnjo računalniške učilnice bomo v prvem nadstropju pridobili **študijski kotiček**, ki bo kasneje lahko omogočal **širitev domoznanskega oddelka**.

Za ta projekt smo že pridobili gradbeno dovoljenje in gradbeni načrt, ki pa presega finančna sredstva, ki smo jih temu namenili, zato bomo za izvedbo potrebovali sofinanciranje MONG oz. bo potrebna proučitev realnih možnosti za izvedbo.

- Že dalj časa dozoreva želja po odprtju **knjižničnega bara**, ki pa ga zaradi prostorske stiske ne moremo umestiti v notranjost knjižnice. V sodelovanju z MONG bomo proučili možnost za zunanjo izvedbo.
- Predvidevamo, da bo v prihodnosti vedno več povpraševanja po kotičkih oz. **»priložnostnih pisarnah«**, namenjenih učenju, sestankom, srečanjem. Eno takih načrtujemo poleg računalniške učilnice, ki se bo po potrebi združila z učilnico.
- Sodobno urejena knjižnica ponuja vedno **več računalniške tehnologije**, ki omogoča samostojno izposojo in vračanje gradiva ter finančne transakcije. V prihodnjih letih bo potrebno pridobiti zunanji knjigomat, ki bo omogočal samostojno vračanje gradiva v času zaprtosti knjižnice; avtomat za opravljanje denarnih transakcij, ki jih knjigomati ne omogočajo; sistem za varovanje knjižničnega gradiva pred krajo itd.
- Z rednim spremljanjem razvoja bomo knjižnico spreminjali v sodobno informacijsko središče s ponudbo sodobne **IKT opreme** – elektronski bralniki in računalniške tablice za uporabnike knjižnice.
- **Mojstrovalnica** je urejena tako, da bo vedno sledila potrebam in željam uporabnikov in zato bomo njeno vsebino prilagajali in dopolnjevali.
- Knjižnična stavba vstopa v tretje desetletje in postopoma bodo potrebna večja **popravila oz. menjave dotrajane opreme** (ozvočenje v dvorani, police v skladišču, sistem ogrevanja in hlajenja itd.).
- Nadaljevali bomo z aktivnostmi glede **energetske sanacije**. V sodelovanju z zunanjimi strokovnjaki smo proučili možnosti glede ukrepov. Tudi v prihodnje se bomo povezovali s strokovnjaki tega področja in iskali možnosti za ukrepanje.

Pričakovani učinki:

- povečan obisk, izposoja in uporaba storitev;
- učilnica za informacijsko opismenjevanje;
- več raznovrstnih prostorov za uporabnike;
- sodobna IKT oprema.

Kazalniki uspešnosti:

- Povečan obisk knjižnice v študijske namene.
- Redno vzdrževana oprema, ki zadovoljuje potrebe zaposlenih in uporabnikov.
- Nižji stroški ogrevanja, hlajenja, nižja poraba elektrike.

Predvideni stroški:

- Računalniška učilnica: 130.000 €, Goriška knjižnica, MONG
- Dnevni bar: 100.000 €, MONG
- Coworking: 15.000 €, Goriška knjižnica, MONG
- Mojstrovalnica: 5.000 €/leto, Goriška knjižnica, MONG
- IKT oprema - kontinuirano posodabljanje računalniške opreme: 15.000 €/leto, Goriška knjižnica, MONG
- zunanji knjigomat: 35.000 €, MONG

- ozvočenje v dvorani: 15.000 €, Goriška knjižnica, MONG
- police v skladišču: 25.000 €, MONG
- pregled in obnova sistema ogrevanja in hlajenja: 50.000 €, MONG
- Energetska sanacija: 150.000 €, MONG
- Ureditev atrija: 10.000 €, Goriška knjižnica, MONG

Viri financiranja: MONG, Goriška knjižnica

CILJ 2: Ureditev krajevnih knjižnic in oblikovanje uravnotežene knjižnične mreže

Aktivnosti	Ciljna skupina	Časovni okvir	Nosilci
Ureditev obstoječih krajevnih knjižnic (ustreznejša lokacija, primerni prostori, oprema)	uporabniki, potencialni uporabniki	2020–2025	direktorica, koordinatorica KK, občine
Oblikovanje uravnotežene knjižnične mreže	uporabniki, potencialni uporabniki	2020–2025	direktorica, koordinatorica KK, občine

Goriška knjižnica ima **devet krajevnih knjižnic**. V strateškem obdobju 2014–2019 smo jim namenili veliko pozornosti. Začetno stanje je bilo zelo slabo, saj v nekaterih enotah ni bila omogočena niti računalniška izposoja. S prehodom Krajevne knjižnice Kanal na računalniško izposojo smo vzpostavili sistem računalniške izposoje v vseh enotah Goriške knjižnice.

Večina krajevnih knjižnic deluje v prostorih, ki ne ustrezajo določilom standardov za splošne knjižnice in ne omogočajo dejavnosti, ki naj bi jih knjižnica nudila uporabnikom: premajhni prostori, problem ogrevanja, težave z dostopom do svetovnega spleta, zastrela in obrabljena oprema, pomanjkanje knjižnih polic, ni čitalniških prostorov, neprimeren dostop za gibalno ovirane. Prostori so potrebni temeljite prenove.

Opozorila na neprimerne pogoje so obrodila sadove, saj smo v vseh enotah uredili ogrevanje v zimskih in hlajenje v poletnih mesecih, s pomočjo poziva Ministrstva za kulturo smo vse krajevne knjižnice opremili z računalniki za uporabnike. Kljub temu pa so nekatere krajevne knjižnice (Bilje, Branik, Deskle, Prvačina, Renče in Solkan) potrebne prenove, povečanja prostorov oz. selitve v večje prostore ter zagotavljanja dostopnosti za vse skupine uporabnikov. Prav tako je potrebno prenoviti tudi opremo, ki bo primerna in varna za uporabo.

V letu 2019 smo odprli **dve novi krajevni knjižnici** v Šempetru in Mirnu. V sodelovanju z občinami bomo načrtovali knjižnično mrežo, ki bo omogočala uravnoteženo dostopnost knjižnične dejavnosti.

Urejeni in sodobno opremljeni knjižnični prostori omogočajo izvajanje knjižnične dejavnosti v skladu z zakonodajo in strokovnimi priporočili, obenem pa prispevajo k pozitivni podobi knjižnice v javnosti. S prenovo obstoječih in gradnjo novih knjižnic postajamo bolj prepoznavni, vidni in atraktivni za potencialne uporabnike, ki si želijo lepih in urejenih prostorov za branje, študij in preživljanje prostega časa.

Predvideni stroški:

KK			
Bilje	Prostor	· Selitev v primernejše prostore ali · nakup novega prostora (160.000 €) · Ureditev prostora (30.000 €)	Občina Miren-Kostanjevica
	Oprema	· 25.000 € (pohištvo in IKT)	
	Povečana odprtost	· Stroški zaposlitve	
Branik	Prostor	· Kupljen dodatni prostor, ki omogoča povečanje knjižnice · ureditev (30.000 €)	MONG
	Oprema	· 25.000 € (pohištvo in IKT)	
	Povečana odprtost	· Stroški zaposlitve	
Deskle	Prostor	· Širitev in ureditev obstoječega prostora (10.000 €)	Občina Kanal ob Soči
	Oprema	· 25.000 € (pohištvo in IKT)	
	Povečana odprtost	· Stroški zaposlitve	
Kanal	-	-	
Miren	-	-	
Prvačina	Prostor	· Selitev v primernejše prostore ali · nakup novega prostora (160.000 €) · Ureditev prostora (30.000 €)	MONG
	Oprema	· 25.000 € (pohištvo in IKT)	
	Povečana odprtost	· Stroški zaposlitve	
Renče	Prostor	· Širitev in ureditev obstoječega prostora (15.000 €)	Občina Renče-Vogrsko
	Oprema	· 25.000 € (pohištvo in IKT)	
	Povečana odprtost	· Stroški zaposlitve	
Solkan	Prostor	· Povečanje in ureditev obstoječega prostora oz. selitev v pritličje obstoječe stavbe (20.000 €)	MONG
	Oprema	· 30.000 € (pohištvo in IKT)	
	Povečana odprtost	· Stroški zaposlitve	
Šempeter	-	-	
NOVE ENOTE (Dobrovo, Grgar, Šempas)	Prostor	· Poiskati primerne prostore ali · nakup novega prostora (160.000 €) · Ureditev prostora (30.000 €)	Občina nove enote: Brda, MONG
	Oprema	· 25.000 € (pohištvo in IKT)	
	Gradivo	· 30.000-40.000 € (1.500-2.000 enot gradiva)	
	Odprtost	· Stroški zaposlitve	

Pričakovani učinki:

- Sodobno opremljena knjižnica bo udejanjala sodobno strokovno načelo, da naj fizični prostor knjižnice postane ena od »storitev« knjižnice, ki ponuja kulturne, socialne in vseživljenjske priložnosti ter nagovarja uporabnike k obisku in uporabi.
- Z ureditvijo enot se bo povečala tudi odprtost, uvajali bomo nove dejavnosti. Potrebovali bomo tudi strokovno usposobljen kader, ki bo izvajal knjižnično dejavnost v novih in dopolnjeval ali nadomestil knjižnične delavce v sedanjih enotah.
- Zadovoljstvo prebivalcev z novo podobo prenovljene knjižnice ter možnosti uvajanja dodatnih dejavnosti.
- Zadovoljstvo zaposlenih z urejenostjo enote in možnostmi za predstavitev zbirke in izvajanje bibliopedagoških dejavnosti.
- Zadovoljstvo zaposlenih in prebivalcev z novo enoto knjižnice ter približevanje knjižnične ponudbe uporabnikom.

Kazalniki uspešnosti:

- Članstvo, izposoja in obisk glede na stanje pred prenovo.
- Obrat gradiva glede na stanje pred prenovo.
- Mnenje zaposlenih in uporabnikov.
- Pokritje območja s ponudbo krajevne knjižnice in zagotovitev boljše dostopnosti do knjižničnih storitev.

Viri financiranja: Občine ustanoviteljice in občina pogodbena partnerica.

CILJ 3: Nakup novega bibliobusa

Aktivnosti	Ciljna skupina	Časovni okvir	Nosilci
Pridobitev novega bibliobusa: ▪ 2020: Soglasje občin, Prijava na razpis Ministrstva za kulturo ▪ 2021: Izbira ponudnika ▪ 2021–2022: Izdelava bibliobusa ▪ 2022: Otvoritev novega bibliobusa	uporabniki	2020–2022	direktorica, zaposleni v Potujoči knjižnici, občine

Potujoča knjižnica že več kot 50 let obiskuje prebivalce oddaljenih krajev ter krajev brez enote knjižnice.

Mreža postajališč bibliobusa je skrbno načrtovana in tudi v prihodnje bomo skrbeli za urejeno mrežo postajališč upoštevajoč spreminjajoče se potrebe lokalnega okolja. Uporabnikom bomo ponujali tudi dodatne storitve, prilagojene prostoru bibliobusa.

Bibliobus Goriške knjižnice v okviru nalog obmejnosti že več let obiskuje šole, dve osnovni šoli z dvojezičnim učnim programom in eno slovenska osnovna šola, s čimer izpolnjujemo našo nalogo in utrjujemo slovensko besedo med Slovenci v Italiji.

Že več kot 40 let z bibliobusom prevažamo gradivo po terenu. Zadnji bibliobus smo dobili leta 2005 in je dotrajan, potrebuje pa tudi vedno več popravil. Kljub rednemu vzdrževanju in sprotnim popravilom ne moremo več zagotavljati ustrezne varnosti vozila, zato je potreben nakup novega, ki bo omogočal redne obiske na terenu.

S soglasjem občin ustanoviteljic in pogodbene partnerice se nameravamo v letu 2020 prijaviti na razpis Ministrstva za kulturo, ki deloma tudi financira nakup. V letu 2022 bo nov bibliobus pripravljen za nadomestitev starega bibliobusa.

V slovenskem prostoru je malo ponudnikov bibliobusov, v tujini pa so precej dražji (Nizozemska, Finska). Problem je tudi, da proizvodnja le-teh ne obstaja, zato morajo avtobus predelati v bibliobus, kar zahteva dodatne stroške. Pri izboru goriva še vedno prevladujejo klasična goriva in zato ni veliko izkušenj z električnim pogonom. Slednji nas zelo zanima, saj bi bil to tudi naš prispevek k ekološki osveščenosti, vendar smo skeptični zaradi morebitnih kasnejših zapletov in stroškov vzdrževanja.

Nov bibliobus bomo opremili z RFID sistemom, ki bo omogočal hitrejšo izposojo in s tem več časa za svetovanje uporabnikom. Nakupiti moramo nekaj dodatne opreme in RFID nalepke, ki jih bomo namestili na vse gradivo potujoče knjižnice.

Pričakovani učinki:

- Zmanjšanje stroškov za letna popravila bibliobusa.
- Zadovoljstvo uporabnikov zaradi rednejšega obiska.
- Večje zadovoljstvo zaposlenih pri delu zaradi boljših pogojev dela.

Kazalniki uspešnosti:

- Število izpadov zaradi okvar in stroški za popravila.
- Mnenje zaposlenih o delovnih pogojih.
- Povečan obisk potujoče knjižnice.

Predvideni stroški:

BIBLIOBUS	Ocenjena vrednost	Financiranje
Bibliobus (klasična goriva)	400.000 €	· 180.000 € Ministrstvo za kulturo · 220.000 € občine v deležih po številu prebivalstva
Bibliobus (električni pogon)	650.000 €	· 180.000 € Ministrstvo za kulturo · 250.000 € Eko sklad · 220.000 € občine v deležih po številu prebivalstva
RFID izposoja	20.000 €	· Občine, Goriška knjižnica

Viri financiranja: Ministrstvo za kulturo, občine ustanoviteljice in pogodbena partnerica, Goriška knjižnica

CILJ 4: Brecljeva knjižnica

Aktivnosti	Ciljna skupina	Časovni okvir	Nosilci
Postavitev Brecljeve knjižnice	Uporabniki, razskovalci	2020–2022	direktorica, MONG

Marijan Brecelj, doma iz Nove Gorice, je bil knjižničar, pesnik, bibliograf, leksikograf in izdajatelj. Zaposlen je bil v Goriški knjižnici, kasneje pa v Goriškem muzeju. Več kot 50 let je skrbel tudi za Škrabčevo knjižnico na Kostanjevici v Novi Gorici, in jo urejal. Za svoje delo je prejel Goropevškovo listino (ZBDS, 2018), Bevkovo nagrado (Skupščina občine Nova Gorica, 1978) in Čopovo diplomo (DBS, 1967). Njegovo delovanje je bilo pomemben dejavnik povezovanja širšega Goriškega območja na obeh straneh meje. V svoji knjižnici je zbiral knjige v različnih jezikih, pomembna je zbirka knjig v furlanščini.

Po njegovi smrti želimo to zbirko ohraniti in jo postaviti v okolje, ki bi omogočalo ogled in raziskovanje. Pri tem pa je največja ovira prostor.

Pričakovani učinki:

- Prikaz čezmejnega povezovanja in sodelovanja že v preteklosti
- Ena izmed točk EPK 2025

Kazalniki uspešnosti:

- Obisk Brecljeve knjižnice
- Raziskovalne naloge na temo sodelovanja, furlanskega jezika …

Predvideni stroški in vir financiranja:

- Nakup in ureditev prostora: 130.000 €, MONG
- Oprema: 15.000 €, MONG

STRATEŠKO PODROČJE 3: Upravljanje knjižnične zbirke

Upravljanje knjižnične zbirke je sistematična aktivnost, ki zajema načrtovanje, zgradbo, rast, vrednotenje in uporabo knjižnične zbirke v daljšem časovnem obdobju. Dopolnjevanje knjižnične zbirke in izločanje knjižničnega gradiva bo tako potekalo v skladu s priporočili in nabavno politiko knjižnice ob nenehnem spremljanju lokalnih potreb. Kot pripomoček pri upravljanju zbirke pripravljamo **Dokument o upravljanju knjižnične zbirke**.

Pridobivanje, obdelava, varovanje in hranjenje knjižničnega gradiva spadajo med tradicionalne in temeljne naloge knjižnice. Vendar pa mora biti pridobivanje gradiva prilagojeno potrebam okolja in usklajeno z nabavno politiko knjižnice. Slediti moramo trendom razvoja in nabavo usklajevati s finančno zmožnostjo knjižnice. Knjižnična zbirka mora biti dovolj obsežna, pestra, odzivati se mora na spremembe v okolju, biti pa mora tudi aktualna. Goriška knjižnica ima obsežno knjižnično zbirko, ki uspešno odgovarja na potrebe ciljnih skupin prebivalcev lokalnih skupnosti in obsega gradivo na tradicionalnih in sodobnih nosilcih z različnih področij znanja.

Glavnino prirasta knjižničnega gradiva predstavlja nakup. Sredstva za nakup prejemamo od občin (sorazmerni delež glede na število prebivalcev) in Ministrstva za kulturo. Sredstva za nakup knjižničnega gradiva so v zadnjih letih sicer v porastu, vendar so še vedno v primerjavi z letom 2011 nižja za 15 %. Ob tem pa je pomembno, da je knjižna produkcija zelo velika (preko 5.000 naslovov letno), cene knjig se konstantno višajo. Sredstva, ki jih prejmemo za nakup knjižničnega gradiva od Ministrstva za kulturo, vključujejo tudi e-knjige in vse stroške e-knjig (letna naročnina na Biblos - članarina, licence, DRM zaščita, morebitne nadgradnje). V letu 2019 smo pridobili dve novi enoti (krajevni knjižnici) in zato knjižnično gradivo razporejamo na 11 enot (prej 9 enot). Kljub temu skušamo z racionalnim nakupom čimbolj enakomerno bogateti celotno knjižnično zbirko.

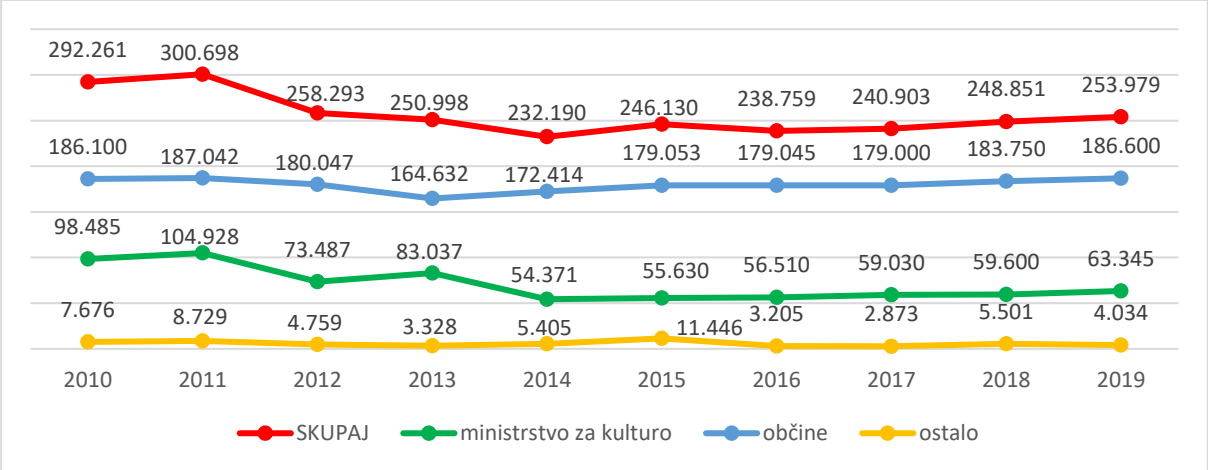

Slika 8 Sredstva za nakup knjižničnega gradiva – v letih 2010-1019

V strateškem obdobju 2014–2019 smo zbirko dopolnili z nekaj več kot 100.000 novimi enotami. Ob potrebnem izločanju zastarelega in obrabljenega gradiva se je zbirka v tem času povečala za skoraj 40.000 enot. Zbirka je dobro služila uporabnikom: v preteklem strateškem obdobju smo zabeležili 5.186.157 izposoj knjižničnega gradiva. V začetku leta 2020 je zbirka obsegala 552.105 enot gradiva.

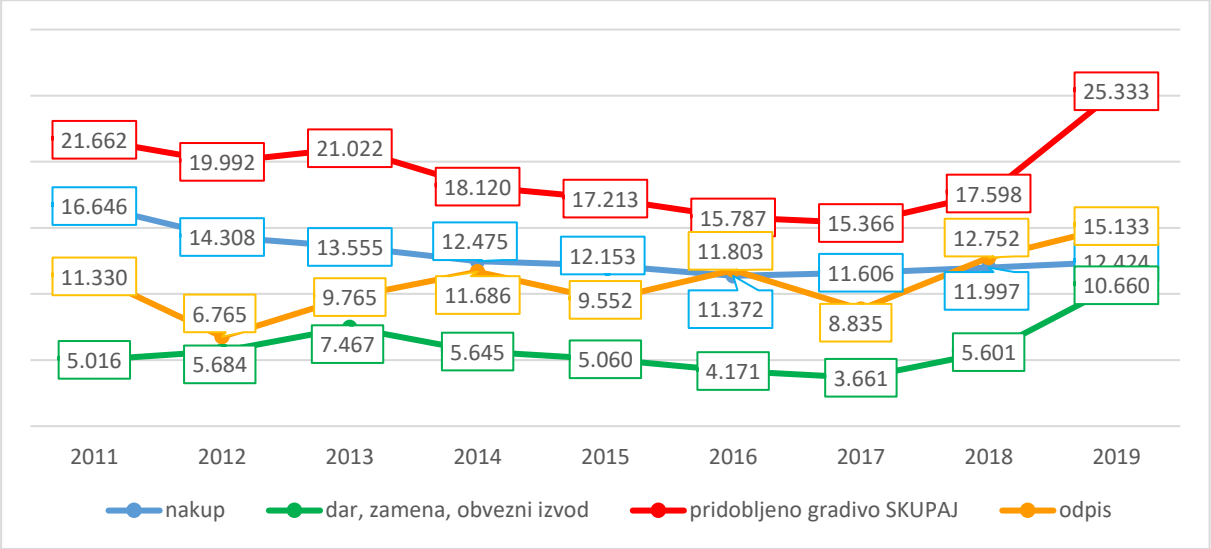

Slika 9 Pridobivanje in odpis knjižničnega gradiva – po letih 2011-2019

Knjižnična zbirka je namenjena širšemu krogu uporabnikov, zato jo dopolnjujemo tudi s tujejezičnim gradivom. Gradivo v tujih jezikih vključujemo zaradi spoznavanja jezika in tudi zato, ker to gradivo ni dostopno v slovenskem jeziku.

- V začetku leta 2020 je zbirka vključevala 116.613 enot gradiva v tujih jezikih, ki predstavlja 21% zbirke. Prevladuje gradivo v angleškem jeziku (50.380 enot, 9 %), v italijanskem jeziku imamo 3 % vsega gradiva (16.498 enot).
- 37 % naslovov je v tujih jezikih.
- Podatkovne zbirke nudijo bogat nabor tujejezičnega gradiva:
  - **Press Reader**: preko oddaljenega dostopa in neposrednega dostopa iz računalnikov Goriške knjižnice ponuja več kot 7.000 naslovov časopisja z vsega sveta v več kot 60 jezikih. Vključuje tekoče izdaje časopisov in revij z vsega sveta (Evropa, Avstralija, Azija, Afrika, Amerika). Med njimi so slovenski Dnevnik, Večer in Nedeljski dnevnik ter pomembnejši svetovni časopisi The Guardian, The Indipendent, Il Corriere della Serra, Die Presse, Večernji list, USA Today idr.
  - **Ebsco Host**: večdisciplinarna podatkovna baza v angleškem jeziku, ki preko oddaljenega dostopa s spletne strani Goriške knjižnice ponuja obsežen nabor elektronskih in tiskanih strokovnih in znanstvenih revij in člankov s področij kulture, medicine, izobraževanja, managementa…
  - **Britannica**: Encyclopedia Britannica Library Edition je splošna enciklopedija v angleškem jeziku, ki ponuja širša znanja – od začetkov vesolja do aktualnih dogodkov. Njena prednost je v tem, da je podajanje vsebine prilagojeno starosti uporabnika (Adult — za študente in ostale odrasle uporabnike; Student — za otroke od 10. do 14. leta starosti; Junior – za otroke od 6. do 10. leta starosti), medtem ko razdelitev vsebine ostaja enaka za vse starostne stopnje. Oddaljen dostop preko spletne strani Goriške knjižnice.

Z učinkovitim upravljanjem želimo oblikovati knjižnično zbirko, ki bo zadoščala potrebam okolja v skladu s priporočili stroke. Zbirka mora biti aktualna, pestra in odzivna na potrebe okolja. Glede na zahteve sodobne informacijske družbe mora biti zbirka tako fizična kot tudi virtualna (e-knjige, e-periodika, podatkovne zbirke …).

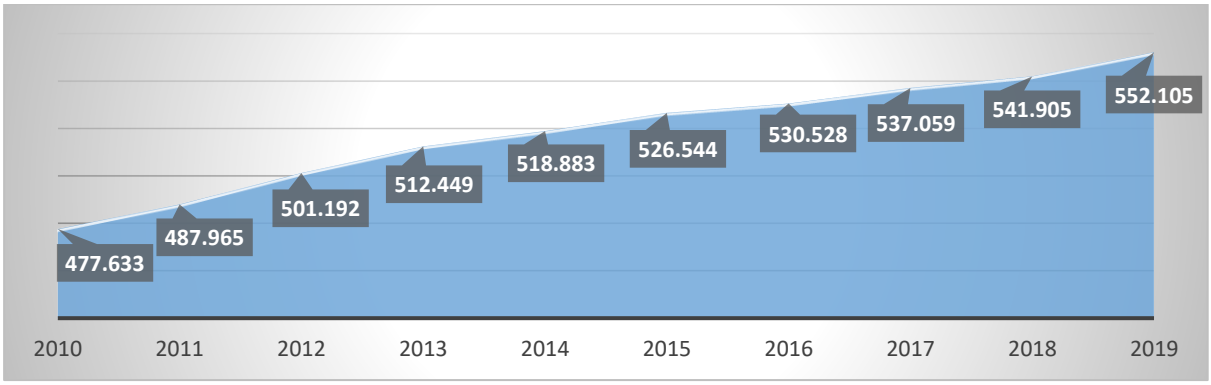

Slika 10 Obseg knjižnične zbirke – po letih 2010–2019

- Potrebe uporabnikov nas vodijo k pridobivanju vedno večjega števila **elektronskih vsebin**, ki so našim uporabnikom dostopne preko spleta. Nabor gradiva v klasični obliki tako vedno bolj dopolnjujemo z elektronskimi in spletnimi zbirkami gradiva, ki ga pripravljamo sami ali pa se zanj odločamo z nakupom oz. zakupom zbirk, ki so uporabnikom dostopne tudi na daljavo. Pri nabavi tovrstnega gradiva se bomo odločali predvsem za konzorcijske nakupe v sodelovanju s Konzorcijem slovenskih knjižnic za nabavo informacijskih virov COSEC, ki z združevanjem naročil več knjižnic prilagaja tudi ceno pri ponudniku. Prizadevali si bomo sproti in samostojno nabavljati ter širiti zbirko e-knjig v slovenščini (portal Biblos). Skrbeli bomo za promocijo in pomoč uporabnikom vseh starosti pri uporabi sodobnih orodij (izobraževanja, individualna pomoč).

  Nabor elektronskih vsebin:
  - **Podatkovne zbirke**: V knjižnici redno spremljamo ponudbo podatkovnih zbirk in dopolnjujemo našo zbirko. Tudi v prihodnje bomo skrbeli za aktualen nabor podatkovnih zbirk, ki jih bodo naši uporabniki lahko uporabljali tudi z dostopom na daljavo.
  - **E-knjige**: Svetovni trend uporabe/izposoje e-knjig se je razširil tudi med našimi uporabniki. Najprej smo ponujali tujejezične e-knjige, preko portala Biblos pridobivamo slovenske e-knjige, ki so med uporabniki zelo dobro sprejete. Podpiramo ponudbo e-knjig, predvsem v slovenskem jeziku, saj ponujajo dopolnitev ponudbe vsake knjižnice.
  - **E-periodika**: periodični tisk, kot so časopisi in revije, je zelo pomemben del knjižnične zbirke. Del tega gradiva se seli tudi na splet, vendar velikokrat z omejenim dostopom. Trenutno ponujamo uporabnikom zelo bogato spletno zbirko periodike Press Reader. V knjižnici se bomo trudili obogatiti zbirko tudi s pridobivanjem tega gradiva, pri čemer bo vodilo predvsem strokovnost, kvaliteta in interes uporabnikov.
  - Elektronske vire bomo uporabnikom predstavljali z redno promocijo in izobraževanjem. V ta namen smo pripravili projekt **Rastem z e-viri**, ki spodbuja uporabo e-virov in promovira podatkovne baze, ki jih Goriška knjižnica kot osrednja območna knjižnica ponuja članom knjižnic Goriškega območja.
- Ena temeljnih nalog je tudi pridobivanje, obdelovanje, hranjenje, posredovanje in promocija **domoznanskega gradiva**. V domoznanske zbirke uvrščamo gradivo, ki se navezuje na območje Severne Primorske in severni del območja v Italiji, kjer živijo Slovenci (Goriška in Videmska pokrajina). Sem sodi gradivo, ki vsebuje podatke o tem območju in ljudeh, gradivo, katerega avtorji izhajajo iz tega območja ali so z njim kako drugače povezani ter gradivo, ki je bilo izdano ali tiskano na našem območju.

Domoznansko zbirko bomo po že utečenih poteh redno dopolnjevali, dodatno pa jo bomo skušali obogatiti tudi z načrtnim zasledovanjem, pridobivanjem in hranjenjem prvovrstnih, antikvarnih knjižnih del domoznanskih avtorjev in drugega gradiva domoznanskega pomena.
Knjižnica se povezuje z različnimi organizacijami (arhivi, muzeji, knjižnice, lokalna društva itd.), s katerimi gradi virtualne digitalne zbirke na različnih portalih (Kamra, dLib). Z digitalizacijo domoznanskega gradiva uporabnikom omogoča dostop do virov, ki so v tiskani obliki razpršeni po drugih knjižnicah ter različnih ustanovah (muzeji, arhivi, itd.) in težje dostopni.

- **Posebne zbirke**, v katerih hranimo redko, dragoceno in starejše gradivo (rokopisi in tipkopisi mnogih znamenitih Slovencev, prve in posebne, bibliofilske knjižne izdaje, faksimili, knjižne ilustracije, umetniške slike, grafični listi, razni dokumenti, predmeti, fotografije, razglednice, ekslibrisi, podobice, tisk med NOB, muzikalije, zemljevidi, domoznanski drobni tisk) bomo uredili, popisali in predstavljali v obliki razstav, z objavami člankov in katalogov gradiva, s sodobno obdelavo oz. prenosom na elektronske medije pa ponudili kot hitro in enostavno dostopno širšemu krogu uporabnikov.
- Knjižnična zbirka je namenjena uporabnikom, zato mora biti v celoti popisana in dostopna. Manjši del gradiva naše zbirke (predvsem starejše gradivo) še vedno ni vključeno v **sistem COBISS**. Nadaljevali bomo z rednim pregledovanjem in katalogiziranjem gradiva ter postopoma zaključili obdelavo retrospektivnega gradiva, ki ga imamo v knjižnici: večvrstno gradivo (plakati, razglednice, fotografije, osebne mape iz zapuščin, rokopisi, notno gradivo, zemljevidi, katalogi galerij, drugi drobni tiski itd.), retrospektivna obdelava člankov, ki pričajo o pomembnih lokalnih dogodkih.
- Del gradiva bomo **digitalizirali** in ga tako zaščitili pred fizično uporabo in ga obenem ponudili preko spleta širšemu krogu uporabnikov. Na ta način bomo tudi dopolnjevali našo knjižnično zbirko, saj bomo digitalizirane vsebine dopolnjevali z gradivom drugih knjižnic in sorodnih ustanov.
- **Promocija gradiva** bo še naprej potekala tudi na spletu: spletna stran knjižnice, Kamra, Album Slovenije, Primorci.si, Dobreknjige.si, Facebook itd.
- Standardi za splošne knjižnice[9] določajo, da »knjižnica izloča in odpisuje neuporabno, zastarelo, obrabljeno in izgubljeno gradivo. Knjižnice, ki dosegajo standard za knjižnično zbirko, izločijo letno toliko knjižničnega gradiva, da vzdržujejo standard obsega knjižnične zbirke in njeno aktualnost.«
  Goriška knjižnica usmerja izločeno gradivo s svojega območja v skladu s strokovnimi navodili in priporočili, ki jih je sprejel NUK, in nudi pomoč oz. svetovanje knjižnicam območja glede izločanja knjižničnega gradiva.
  Odpisano in izločeno gradivo, za katerega menimo, da lahko koristi drugim, ponudimo najprej NUK-u, osrednjim knjižnicam območja, potem pa drugim knjižnicam, šolam, fakultetam, društvom, bolnišnici, knjižnicam v zamejstvu itd. Hranimo knjižnično gradivo, pomembno za območje in je bilo izločeno iz splošnih knjižnic na našem območju.

Strateške usmeritve:

- Zagotavljanje novosti založniške produkcije v obsegu, kot ga predvidevajo pogoji za izvajanje knjižnične dejavnosti in/ali standardi ter strokovna priporočila za knjižnično dejavnost.
- Zagotavljanje raznovrstnega in kakovostnega izbora vseh vrst knjižničnega gradiva.
- Zagotavljanje aktualnosti knjižnične zbirke.
- Skrb za redno in sistematično evalvacijo knjižnične zbirke in njenega upravljanja.
- Kontinuirana dejavnost vnosa novih zapisov v vzajemni katalog in skrb za kvalitetno domoznansko bibliografijo.

[9] *Standardi za splošne knjižnice (Nacionalni svet za knjižnično dejavnost, 2005)*

CILJ 1: Aktualna in učinkovita knjižnična zbirka

Aktivnosti	Ciljna skupina	Časovni okvir	Nosilci
Dopolnjevanje knjižnične zbirke z novostmi založniške produkcije po kriterijih nabavne politike knjižnice in v obsegu, kot ga določa aktualna zakonodaja in strokovna priporočila.	uporabniki	2020–2025	Služba za nabavo knjižničnega gradiva
Zagotavljanje aktualne knjižnične zbirke z rednim izločanjem zastarelega in neaktualnega gradiva.	uporabniki, zaposleni	2020–2025	DS za odpis
Priprava Dokumenta o upravljanju knjižnične zbirke.	zaposleni	2020	DS za pripravo dokumenta
Izvajanje obstoječih in razvoj novih metod promocije gradiva.	uporabniki	2020–2025	zaposleni

V Goriški knjižnici nakup knjižničnega gradiva načrtujemo v skladu z željami in potrebami lokalnega okolja ter v skladu s standardi in strokovnimi priporočili za knjižnično dejavnost. Spremljamo založniško produkcijo in se ustrezno odzivamo.

Goriška knjižnica skrbi za redno katalogizacijo domoznanskih publikacij in člankov ter kot območna knjižnica koordinira katalogizacijo domoznanskih vsebin na območju.

V zadnjih dvajsetih letih se je knjižnična zbirka povečala za 80%. Knjižnična zbirka dosega standarde in zato ni potrebno številčno večanje zbirke. Po zgledu in izkušnjah sodobnih evropskih knjižnic večje število knjižničnega gradiva ni pogojeno s večjo izposojo le-tega. Aktualna knjižnična zbirka je za uporabnike bolj zanimiva in prijaznejša. Gradivo, ki že dalj časa ni bilo izposojeno, je potrebno pregledati in se odločiti o njegovi smotrnosti v zbirki. Povečan odpis gradiva bo prispeval k preglednejši zbirki, ki bo tudi uporabnikom bližja in uporabnejša.

Z **Dokumentom o upravljanju knjižnične zbirke** želimo opredeliti stanje knjižnične zbirke, urediti postopke in načrtovanje.

Goriška knjižnica kot osrednja območna knjižnica zagotavlja uporabnikom Goriškega območja dostop do izbranih spletnih podatkovnih zbirk, ki jih naroča za vse splošne knjižnice območja, ter brezplačno medknjižnično izposojo strokovnega gradiva med knjižnicami območja.

Pričakovani učinki:

- Učinkovita knjižnična zbirka z višjim deležem aktualnega gradiva, ki je oblikovana skladno s potrebami uporabnikov in strokovnimi standardi.
- Pregledna in uporabna zbirka v dovolj velikem obsegu.
- Usmerjenost v elektronsko ponudbo, zagotavljanje optimalnega razmerja: tiskana ponudba /elektronska ponudba gradiva (e-knjige, elektronske podatkovne zbirke).
- Obsežna in katalogizirana zbirka domoznanskega gradiva, dopolnjena z digitaliziranimi vsebinami.

- Zagotavljanje povečanega in zahtevnejšega izbora knjižničnega gradiva in informacij za širše Goriško območje.

Kazalniki uspešnosti:

- Obseg izposoje knjižničnega gradiva.
- Obrat knjižničnega gradiva.
- Število kreiranih novih zapisov domoznanskega gradiva.
- Uporaba knjižnice na daljavo.

Viri financiranja: Ministrstvo za kulturo, občine ustanoviteljice in pogodbena partnerica, Goriška knjižnica.

CILJ 2: Pregled stanja knjižnične zbirke

Aktivnosti	Ciljna skupina	Časovni okvir	Nosilci
Inventura knjižničnega gradiva	uporabniki, zaposleni	2020, 2025	zaposleni, IZUM
Katalogizacija neobdelanega gradiva	uporabniki, zaposleni	2020–2025	Služba za nabavo in obdelavo knjižničnega gradiva

Redno izvajanje inventure knjižnične zbirke v petletnem razmiku omogoča pregled nad gradivom in morebitna odstopanja. V knjižnici še vedno hranimo nekaj neobdelanega gradiva, ki ga postopoma obdelujemo in tako sproščamo prostor v skladišču 2.

Pričakovani učinki:

- Popoln pregled nad knjižnično zbirko.
- Izpolnjevanje zakonskih obveznosti (inventura vsakih 5 let).

Kazalniki uspešnosti:

- Usklajeno stanje fizične knjižnične zbirke in stanja v COBISS-u.

Viri financiranja: Goriška knjižnica

CILJ 3: Domoznanstvo in posebne zbirke

Aktivnosti	Ciljna skupina	Časovni okvir	Nosilci
Izgradnja in postavitev kvalitetne zbirke domoznanskega in drugega dragocenega gradiva	uporabniki, zaposleni	2020–2025	Oddelek za domoznanstvo
Sistematičen popis serijskih domoznanskih publikacij in vsebin (člankov)	uporabniki, zaposleni	2020–2025	Služba za nabavo in obdelavo knjižničnega gradiva
Restavriranje in digitalizacija domoznanskega in drugega dragocenega gradiva	uporabniki, zaposleni	2020–2025	Oddelek za domoznanstvo
Promocija domoznanskih vsebin in drugih posebnih zbirk	uporabniki, zaposleni	2020–2025	Oddelek za domoznanstvo

Goriška knjižnica ima razvito domoznansko dejavnost in bogato zbirko domoznanskega in drugega dragocenega gradiva, ki jo neprestano dopolnjuje in postopoma digitalizira. Digitalizirane vsebine objavlja na spletnem portalu dLib.si, njene vsebine pa uporablja za ustvarjanje vsebin na spletnih portalih Kamra in Primorci.si.

Sistematičen popis serijskih domoznanskih publikacij in vsebin (člankov) je sprotno delo, ki zagotavlja najdljivost vsebin in je bogat vir informacij.

Pričakovani učinki:

- Večja prepoznavnost domoznanske dejavnosti v lokalnem okolju.
- Krepitev lokalne kulturne identitete na področju delovanja knjižnice
- Povečano število objavljenih digitalnih zbirk na portalih Kamra in dLib.si
- Povečan obisk v knjižnici.

Kazalniki uspešnosti:

- Uporaba domoznanskih zbirk
- Število posredovanih domoznanskih informacij
- Število digitaliziranih enot iz domoznanskih zbirk

Viri financiranja: Ministrstvo za kulturo, Goriška knjižnica

STRATEŠKO PODROČJE 4: Virtualna knjižnica

Sodobna ponudba knjižnice ne temelji le na njenih fizičnih zbirkah. Nabor gradiva v klasični obliki vedno bolj dopolnjujejo elektronske in spletne zbirke gradiva, ki ga pripravljamo sami ali pa se zanj odločamo z nakupom oz. zakupom zbirk, ki so uporabnikom dostopne tudi na daljavo.

Goriška knjižnica ima sodobno spletno stran, ki ponuja vse potrebne informacije. Kljub temu, da jo redno dopolnjujemo in posodabljamo, bo v prihodnjem strateškem obdobju potrebna temeljite prenove ali celo menjave s popolnoma novo spletno stranjo. Poslužujemo se tudi različnih družbenih omrežij za informiranje naših uporabnikov in potencialnih uporabnikov z namenom promocije in osveščenosti.

Od leta 2013 omogočamo izposojo e-knjig v prvi slovenski e-knjižnici **Biblos** ter e-perodiko, ki je na voljo članom preko spleta.

Tabela 4: Nakup in izposoja e-knjig Biblos v letih 2013–2019

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ponudba Biblosa	520	971	1.402	1.854	2.199	2.866	3.299
Nakup GK	3	254	259	282	340	260	338
Skupaj – zbirka GK		446	701	983	1.322	1.584	1.913
Izposoja v GK	230	393	843	1.357	1.451	2.534	2.828

Zakupljenih imamo nekaj podatkovnih zbirk, ki pokrivajo različna področja. Nekatere kupujemo v sodelovanju s knjižnicami Goriškega območja. Te zbirke v glavnini financira Ministrstvo za kulturo, manjši delež pa pokrivamo sodelujoče knjižnice. Zbirke ponujamo uporabnikom preko oddaljenega dostopa, kar pomeni, da lahko dostopajo preko lastnih računalnikov in drugih naprav od doma oz. izven knjižnice.

Tabela 5: Virtualni obisk Goriške knjižnice v letih 2015–2019

vpogledi	2015	2016	2017	*2018*	*2019*
Biblos	834	1.357	1.451	2.534	**2.828**
Dobreknjige.si	46.301	58.470	78.740	78.740	**114.194**
Ebsco host	36.536	24.747	13.020	11.597	**8.936**
Encyclopedia Britannica[10]	-	-	322.929	256.017	**277.389**
Facebook	0	4.913	6.536	9.068	**11.621**
FinD Info	472	488	199	325	**247**
GV.in	4.333	9.861	18.464	52.175	**5.582**
IUS-INFO	14.909	13.747	13.366	10.087	**5.555**
Kamra	9.854	19.539	65.267	67.222	**52.588**
Lynda.com[11]	-	-	88	755	**Ni podatka**
PressReader[12]	-	-	7.135	11.213	**27.838**
Primorci.si	82.502	70.183	61.334	62.061	**58.532**
Spletna stran	82.639	80.723	74.730	104.302	**97.683**
You Tube	-	-	-	436	**855**
SKUPAJ	**278.380**	**284.028**	**663.259**	**666.532**	**663.848**

[10] *Z letom 2017 se prvič zbira ločeno statistiko za posamezne knjižnice območja.*
[11] *Začetek uporabe: december 2017.*
[12] *Aprila 2017 se začne voditi statistika ločeno za posamezne knjižnice območja.*

Redno vnašamo vsebine na spletne portale v domeni slovenskih splošnih knjižnic: **Kamra**, **Dobreknjige.si**, **Primorci.si** itd. Slednji sta nastali v naši knjižnici in zanju še vedno skrbimo kot uredniki. Digitalizirane vsebine sproti objavljamo na spletnem portalu **dLib.si**.

Pripravili smo **projekt Rastem z e-viri,** ki je namenjen promociji uporabe kakovostnih e-virov, ki jih Goriška knjižnica brezplačno ponuja svojim članom. Projekt je izredno uspešen in priznan tudi na nacionalnem nivoju, saj ga po našem vzoru izvajajo še nekatere druge slovenske splošne knjižnice.

Do konca leta 2019 je Goriška knjižnica prispevala vsebine na spletnih portalih:

- dLib.si: 15.220 vsebin, od tega 44 knjig, 29 časopisov, 1 rokopis itd.
- Kamra: 625 vsebin, od tega 86 digitalnih zbirk, 431 multimedijskih elementov, 107 novic itd.
- Primorci.si: 138 vsebin
- Dobreknjige.si: 168 vsebin

Strateške usmeritve:

- Spletna stran Goriške knjižnice kot osrednja informacijska točka in vzpostavitev učinkovitih orodij za komunikacijo z uporabniki (družbena omrežja …).
- Bogatenje knjižnične zbirke s ponudbo e-vsebin (podatkovne zbirke, e-knjige, e-periodika itd.) in promocija le-teh.
- Digitalizacija starejšega in dragocenega gradiva z namenom ohranjanja tiskanega gradiva, dopolnjevanje zbirke in zagotavljanje boljše dostopnosti gradiva. Digitalizirano gradivo je objavljeno na spletnem portalu dLib.si – Digitalna knjižnica Slovenije in regijskem portalu Kamra.
- Prispevanje vsebin na spletnih portalih, ki jih soustvarjamo.

CILJ 1: Aktualna spletna stran knjižnice in družbena omrežja

Aktivnosti	Ciljna skupina	Časovni okvir	Nosilci
Ažurna spletna stran knjižnice	uporabniki	2020–2025	zaposleni, zadolženi za spletno stran
FB in ostala družbena omrežja	uporabniki	2020–2025	zaposleni, zadolženi za urejanje družbenih omrežij

Spletna stran Goriške knjižnice je bila postavljena leta 2014. Kljub temu, da jo sproti dopolnjujemo in ažuriramo, bo v prihodnjih letih potrebna prenove, tako s programskega kot z grafičnega vidika, ker se na tem področju dogajajo hitre spremembe in prihajajo v ospredje novi oblikovalski trendi. Knjižnica že uporablja določena družbena omrežja za promocijo in informiranje uporabnikov. V bodoče bomo spremljali priljubljenost in se jim pridružili (Twitter, Youtube, Instagram itd.).

Pričakovani učinki:

- Sodobna in pregledna spletna stran, dostopna tudi na mobilnih napravah ter prilagojena slabovidnim.
- Uporaba sodobnih družbenih omrežij, ki omogočajo informiranje čim večjega števila uporabnikov in potencialnih uporabnikov.

Kazalniki uspešnosti:

- Obisk spletne strani in ostalih družbenih omrežij.
- Povečana uporaba storitev in obisk dogodkov Goriške knjižnice.

Viri financiranja: Goriška knjižnica, MONG

CILJ 2: Ponudba e-virov kot del knjižnične zbirke

Aktivnosti	Ciljna skupina	Časovni okvir	Nosilci
Ponudba e-knjig in ostalega gradiva v spletni knjižnici Biblos	uporabniki	2020–2025	Služba za nabavo knjižničnega gradiva
E-periodika kot dodatna ponudba knjižnice	uporabniki	2020–2025	Služba za nabavo knjižničnega gradiva, koordinatorici za izvajanje območnih nalog
Spremljanje ponudbe kvalitetnih e-vsebin in vključevanje v knjižnično zbirko Goriške knjižnice	uporabniki	2020–2025	Služba za nabavo knjižničnega gradiva, koordinatorici za izvajanje območnih nalog

Goriška knjižnica že od leta 2013, ko je začela delovati **e-knjižnica Biblos**, pridobiva e-knjige v slovenskem jeziku. Glede na ponudbo in tudi povpraševanje se zbirka neprestano povečuje in s tem se povečuje tudi izposoja. Redno spremljanje ponudbe in bogatenje zbirke bomo usklajevali z interesom uporabnikov. S spremljanjem trga bomo usklajevali **nabavo e-vsebin** in jo prilagajali potrebam uporabnikov.

Pričakovani učinki:

- Večji nabor e-knjig na Biblosu
- Aktualen nabor ostalih e-vsebin

Kazalniki uspešnosti:

- Večja izposoja e-knjig na Biblosu
- Povečanje izposoje ostalih e-gradiv

Viri financiranja: Ministrstvo za kulturo, občine

CILJ 3: Digitalizacija gradiva in priprava e-vsebin

Aktivnosti	Ciljna skupina	Časovni okvir	Nosilci
Digitalizacija domoznanskega in dragocenega gradiva in objava na spletnem portalu dLib.si ter razstava Skrito-odkrito-ohranjeno-dostopno (SOOD)	uporabniki	2020–2025	Oddelek za domoznanstvo, koordinatorici za izvajanje območnih nalog
Prispevanje vsebin na spletne portale, ki so v domeni slovenskih splošnih knjižnic (Kamra, Dobreknjige.si, »Obrazi slovenskih pokrajin« itd.)	uporabniki	2020–2025	Oddelek za domoznanstvo, koordinatorici za izvajanje območnih nalog
Izgradnja lastnih podatkovnih zbirk	uporabniki	2020–2025	Oddelek za domoznanstvo, koordinatorici za izvajanje območnih nalog

Digitalizacija domoznanskega in ostalega dragocenega gradiva poteka v sodelovanju s knjižnicami Goriškega območja. Knjižnice prispevajo predloge in gradivo ter poskrbijo za avtorske pravice, Goriška knjižnica pa izbere ponudnika storitve, izvede digitalizacijo in poskrbi za objavo na spletnem portalu dLib.si. Digitalizirano gradivo bomo razstavili v obliki potujoče razstave, ki bo na ogled v vseh knjižnicah Goriškega območja (**projekt SOOD - Skrito-odkrito-ohranjeno-dostopno**).

Prispevanje vsebin na spletne portale, ki so v domeni slovenskih splošnih knjižnic (Kamra, Dobreknjige.si, »Obrazi slovenskih pokrajin« itd.)

Pričakovani učinki:

- Večja dostopnost e-vsebin in informacij za prebivalce.
- Prilagojenost vsebin in aplikacij za različne ciljne skupine prebivalcev.
- Priprava vsebin za spletne portale.

Kazalniki uspešnosti:

- Obisk spletne strani, število dostopov do posameznih vsebin.
- Vpogledi v spletne portale, kjer prispevamo vsebine.

Viri financiranja: Ministrstvo za kulturo, Goriška knjižnica

STRATEŠKO PODROČJE 5: Knjižnica za vse: prireditve, projekti, izobraževanja

Naše delovanje je usmerjeno k uporabnikom. Vedno več obiskovalcev se v knjižnici udeležuje delavnic, izobraževanj in drugih dogodkov ali pa preprosto išče prostor zase. Zato bomo tudi v prihodnje nudili pester nabor dejavnosti in prireditev v centralni knjižnici, ob primernih prostorskih pogojih pa tudi v posameznih krajevnih knjižnicah in na bibliobusu.

V preteklih letih je Goriška knjižnica razvila vrsto storitev, s katerimi se odziva na konkretne potrebe različnih ciljnih skupin. Uspešna je pri **spodbujanju branja** ter razvoju informacijske pismenosti med mladimi. Iščemo poti do ranljivih skupin prebivalcev in do občanov, ki zaradi starosti ali bolezni ne morejo uporabljati knjižničnih storitev na običajne načine. Z začrtanimi aktivnostmi, ki so namenjene posameznim skupinam in razporejene v tematske sklope, bomo nadaljevali ter jih po potrebi nadgrajevali oz. prilagajali potrebam. Razvijali bomo nove storitve na področju **informacijske pismenosti**, **vseživljenjskega učenja**, **socialnega vključevanja**, **medgeneracijskega in medkulturnega dialoga**, in to tako, da bomo z njimi naslavljali vse skupine prebivalcev.

Spremljali bomo lokalno okolje in sledili trendom gospodarskega, demografskega in družbenega okolja ter spremljali delovanje tudi drugih ponudnikov kulturnih in izobraževalnih vsebin, se z njimi partnersko povezovali in tako uresničevali skupne cilje v dobro uporabnikov.

Dejavnosti in prireditve bomo načrtovali skladno s programsko usmeritvijo knjižnice in program prilagajali razpoložljivim virom (finančnim, kadrovskim, materialnim). Vsako planirano storitev bomo **promovirali s sodobnimi orodji** ter informiranje, sodelovanje in interaktivno komuniciranje izvajali preko spletnega portala knjižnice in različnih družabnih omrežij.

Organizirali bomo dogodke za mlajše in odrasle obiskovalce (predstavitve knjig, pogovori z avtorji, glasbeni večeri, razstave, izobraževanja, delavnice, ure pravljic, predstave (gledališke, lutkovne), čajanke s pogovori o knjigah, uganke, kvizi, natečaji, projekti itd.).

Večkrat letno (kulturni praznik; Goriški dnevi knjige, Bevkovi dnevi, dan splošnih knjižnic, Ta veseli dan kulture) bomo z večjimi in širše organiziranimi dogodki opozorili na branje, knjigo, knjižnico. Pri tem bomo k sodelovanju povabili tudi druge ustanove (šole, arhiv, muzeji, društva, itd.) in tako omogočali izvajanje dogodkov na različnih lokacijah in tudi na odprtih javnih površinah. Taki dogodki so dobra promocija za vse sodelujoče, saj so navadno tudi medijsko boljše pokriti.

Uporabnike želimo povabiti k aktivnemu sodelovanju: sodelovanje v izobraževanjih, razstavljanje, sodelovanje v projektih (sodelovanje na spletu – Album Slovenije, zbiranje spominov, itd.). Lokalnim ustvarjalcem bomo omogočali, da se v knjižnici predstavijo s svojim delom (glasbeni koncerti, ples, gledališke uprizoritve, recitali, stand up nastopi, natečaji itd.).

Oblikovanje in izvajanje načrtovanih storitev bomo povezali tudi s **ključnimi dogodki v posameznih letih** in jim po potrebi prilagajali vsebino (2020 – 20-letnica stavbe osrednje knjižnice, 2022 – nov bibliobus itd.), vsako leto bomo posebej **obeležili pomembne datume** in **dogodke povezovali v festivale** (Goriški dnevi knjige, Teden splošnih knjižnic itd.) s poudarkom na promocijskih akcijah zagovorništva.

Osredotočili se bomo na dejavnosti, ki spodbujajo **bralno pismenost** in bralne navade za vse skupine prebivalcev (npr. Bralna značka za odrasle Primorci beremo, promocija slovenskih avtorjev).

Nadaljevali bomo z **aktivnostmi za mlade**, ki jim že sedaj posvečamo veliko pozornosti. Prav tako bomo **posvečali pozornost starejšim in ranljivim skupinam**, jih obveščali o ponudbi in vključevali v oblikovanje in izvajanje storitev, kjer je to smiselno in mogoče.

V sodelovanju z okoljem in različnimi organizacijami bomo svojo ponudbo oblikovali tudi v smeri družbene odgovornosti do okolja (**Knjižnica semen**, **Zelena knjižnica)**.

Strateške usmeritve:

- Kulturne prireditve: literarni večeri, glasbeni večeri itd. V knjižnico želimo povabiti kvalitetne in znane kulturne ustvarjalce in s tem povečati zanimanje za te prireditve.
- Razstave: odmevne potujoče razstave, fotografske razstave, razstave lokalnih ustvarjalcev (posamezniki, šole itd.), tematske in priložnostne razstave gradiva Goriške knjižnice.
- Spodbujanje bralne kulture: projekt Primorci beremo, projekt Dobreknjige.si, bralna srečanja, projekti spodbujanja bralne kulture mladih (Knjižne POPslastice, Bralnice pod slamnikom, Rastem s knjigo ...) itd.
- Predavanja: izobraževalna, potopisna, dokumentarni filmi itd.
- Izobraževanja uporabnikov: predstavitve novosti v knjižnici, računalniški tečaji, jezikovni tečaji, ustvarjalne delavnice itd. – fleksibilno slediti potrebam uporabnikov.
- Dejavnosti za mlade obiskovalce: pravljične urice, delavnice itd.
- Organizirani obiski skupin in priprava bibliopedagoških ur za posamezne skupine.

CILJ 1: Spodbujanje bralne kulture

Aktivnosti	Ciljna skupina	Časovni okvir	Nosilci
Literarni četrtki – promocija gradiva in avtorjev.	odrasli uporabniki	2020–2025	koordinatorica prireditev, Oddelek za leposlovje
Aktivno sodelovanje pri projektih **Dobreknjige.si** in **Primorci beremo.**	odrasli uporabniki, mladina	2020–2025	zaposleni, urednica portala Dobreknjige.si, koordinator akcije Primorci beremo
Spodbujanje branja z izvajanjem različnih akcij in projektov in priprave novih.	uporabniki	2020–2025	zaposleni
Spodbujanje bralne kulture mladih z različnimi projekti (**Rastem s knjigo**, **Bralnice pod slamnikom**, **Knjižne POPslastice**, **Rovka Črkolovka**, **Beremo z letnimi časi** itd.)	mlajši uporabniki	2020–2025	Oddelek za mladino, koordinatorici mladinskih dejavnosti, koordinatorica obmejnih nalog
Zgodnje vključevanje v knjižnico (**Beremo v naročju staršev**, **Vrtec v knjižnici** itd.).	najmlajši uporabniki, mladi starši	2020–2025	Oddelek za cicibane, koordinatorici otroških dejavnosti

Izvajali bomo projekte spodbujanja bralne kulture za različne skupine uporabnikov. Aktivno bomo sodelovali na spletnem portalu **Dobreknjige.si** in skrbeli za njegovo promocijo. Pri izvajanju projektov se bomo povezovali z drugimi knjižnicami in organizacijami ter tako poskrbeli za večjo odmevnost.

Skupaj z ostalimi primorskimi splošnimi knjižnicami bomo še naprej izvajali in razvijali vsakoletno akcijo **Primorci beremo** z namenom spodbujati branje slovenskih avtorjev. V tej akciji se bomo povezovali tudi s slovenskimi knjižnicami v zamejstvu.

Posebno pozornost namenjamo spodbujanju bralne kulture mladih. Sodelujemo v nacionalnem projektu **Rastem s knjigo**, pridružili smo se tudi projektoma **Bralnice pod slamnikom** in **Knjižne POPslastice**. Predvsem za slednjima je med mladimi veliko zanimanje. S temi projekti želimo nadaljevati, obenem pa bomo razmišljali o vključevanju novih.

V sodelovanju s Knjižnico Koper načrtujemo projekt **Rovka Črkolovka**, ki je namenjen spodbujanju branja med mlajšimi bralci na sodoben način. Projekt spodbuja mlade bralce k medsebojnem sodelovanju in spodbujanju ter zdravi tekmovalnosti.

Ker pa se branje oz. poslušanje začne že v najzgodnejšem obdobju, nameravamo v sodelovanju z Lavričevo knjižnico Ajdovščina pripraviti projekt **Beremo v naročju staršev**, ki ga ta knjižnica že izvaja in je zelo dobro sprejet med mladimi mamicami.

Pričakovani učinki:

- Promocija branja in bralne kulture
- Prispevek k razvijanju bralne pismenosti in bralne kulture.
- Spodbujanje branja kakovostne literature.
- Povečan obisk knjižnic in prireditev.
- Večja prepoznavnost knjižnice v okolju in širšem slovenskem prostoru.

Kazalniki uspešnosti:

- Obisk prireditev in dejavnosti
- Odzivnost v medijih (št. objav)
- Večja izposoja in obrat knjižničnega gradiva

Viri financiranja: JAK (Javna agencija za knjigo), Ministrstvo za kulturo, MONG, Goriška knjižnica

CILJ 2: Znanje malo drugače

Aktivnosti	Ciljna skupina	Časovni okvir	Nosilci
Radovedni ponedeljki: predstavitve knjig in avtorjev, tematski sklopi (predavanja, izobraževanja itd.)	uporabniki	2020–2025	DS za izobraževanje uporabnikov, koordinatorica prireditev
Ustvarjalne srede: ustvarjalnice, medgeneracijsko sodelovanje itd.	uporabniki	2020–2025	DS za izobraževanje uporabnikov, koordinatorica prireditev
Spodbujanje družbene odgovornosti do okolja: projekt **Knjižnica semen** in **Zelena knjižnica**.	uporabniki	2020–2025	DS za projekt Knjižnica semen
Informacijsko opismenjevanje: **Rastem z e-viri.**	mlajši uporabniki	2020–2025	DS za informacijsko in digitalno opismenjevanje
Digitalna pismenost (e-uprava, e-bančništvo, e- zdravstvo, e-energija), sodelovanje z različnimi partnerji.	uporabniki, starejši	2020–2025	DS za informacijsko in digitalno opismenjevanje
Organizirani obiski skupin	šole, knjižnice, skupine	2020–2025	DS za vodenje skupin
Domoznanstvo – spomin za prihodnost (različne aktivnosti: domoznanske prireditve, razstavne, projekti, spletni portali, publicistična dejavnost idr.)	uporabniki	2020–2025	Oddelek za domoznanstvo, koordinatorica prireditev

Organizirano bomo izvajali ustvarjalne in izobraževalne dejavnosti s poudarkom na **informacijskem opismenjevanju in digitalni pismenosti**.

Knjižnico vsako leto obišče veliko **organiziranih skupin**. Šolarji nas obiščejo večinoma v okviru projekta Rastem s knjigo. Zanje posebej pripravljamo program, ki je v povezavi z našimi dejavnostmi in usklajen s tematiko JAK-a. Obiskujejo nas tudi stanovski kolegi, ki jih navadno zanimajo naše nove dejavnosti, ki jih (nekatere tudi pionirsko) uvajamo v knjižnici (Mojstrovalnica, signalizacija itd.). Vedno več je obiskov kolegov iz tujine. Spodbujali bomo tudi ta način približevanja in spoznavanja knjižnice ter utrjevanje njenega slovesa v (tudi mednarodni) stroki.

Spodbujali bomo družbeno odgovornost do okolja tako, da bomo uporabnikom s projektom **Knjižnica semen** približali pridelovanje zelenjave z izmenjavo semen, ki jih uporabniki sami gojijo. Spodbujali bomo izmenjavo semen avtohtonih sort. Ob izmenjavi semen bomo organizirali različne dogodke.

Predstavitev domoznanstva: predstavitve domoznanskih vsebin preko rednih letnih razstav, virtualne predstavitve (Kamra, Obrazi slovenskih pokrajin itd.). V Goriški knjižnici smo vzpostavili zanimive domoznanske dejavnosti za odrasle, večji poudarek želimo dati populaciji mladih, ki so hkrati tudi bodoči potencialni uporabniki drugih storitev knjižnice. Z različnimi dejavnostmi želimo prispevati k večji dediščinski ozaveščenosti mladih. Še naprej bomo pripravljali domoznanske razstave in objavljali vsebine na spletu.

Pričakovani učinki:

- Spodbujanje vseživljenjskega učenja.
- Izvajanje programov informacijskega opismenjevanja za različne skupine prebivalcev.
- Prispevek k spoznavanju/izboljšanju informacijske, digitalne in funkcionalne pismenosti.
- Utrjevanje prepoznavnosti knjižnice.
- Promocija domoznanstva.

Kazalniki uspešnosti:

- Povečan obisk knjižnice in različnih dogodkov.
- Oblikovani programi za posamezne skupine prebivalcev.
- Zadovoljstvo uporabnikov (merjenje, ankete, individualni razgovori z udeleženci ali skupinami udeležencev itd.).

Viri financiranja: Ministrstvo za kulturo, MONG, Goriška knjižnica

CILJ 3: Knjižnica za mlade

Aktivnosti	Ciljna skupina	Časovni okvir	Nosilci
Dejavnosti za najmlajše (**Otroški torki**, **Vrtec v knjižnici** itd.)	najmlajši uporabniki	2020–2025	Oddelek za cicibane, koordinatorici otroških dejavnosti
Spodbujanje bralne kulture (pomoč pri branju, bralni klubi, bralne značke, literarna dogajanja, projekti itd.)	mlajši uporabniki	2020–2025	Oddelek za mladino, koordinatorici za mladinske dejavnosti
Ustvarjalnice (ustvarjalne srede, **Mojstrovalnica** itd.)	mlajši uporabniki	2020–2025	Oddelek za mladino, koordinatorici mladinskih dejavnosti, DS Mojstrovalnica
Delavnice informacijskega opismenjevanja za OŠ in SŠ (**Rastem z e-viri** itd.)	mlajši uporabniki, šole	2020–2025	Oddelek za mladino, koordinatorici mladinskih dejavnosti, DS za informacijsko in digitalno opismenjevanje, koordinatorica obmejnih nalog
Mladi v knjižnici: soustvarjanje programov z mladinskimi organizacijami	mlajši uporabniki, mladinske organizacije	2020–2025	Oddelek za mladino, koordinatorici za mladinske dejavnosti

Mladi so naša zelo velika skrb, zato vedno znova iščemo poti, da se jim kar najbolj približamo. V ta namen pripravljamo dejavnosti in projekte, ki jih ustvarjamo sami ali pa si jih kot dobro prakso izposodimo v drugih knjižnicah. Z njimi bomo povečali zanimanje za knjižnico in delež mladih med rednimi uporabniki knjižnice.

Najmlajše privabljamo v knjižnico k pravljičnim uricam, ustvarjalnim delavnicam, predstavam in drugim dejavnostim, ki jih združujemo pod skupnim imenom **Otroški torki**. Knjižnico obiskujejo tudi organizirano v okviru projekta **Vrtec v knjižnici**, kjer v sodelovanju z vzgojiteljicami pripravljamo tematske učne ure.

Mlade spodbujamo k ustvarjanju in jih vključujemo v ustvarjalne delavnice, ki jih organiziramo v okviru **Ustvarjalnih sred** in posameznih organiziranih obiskov skupin.

Informacijsko opismenjevanje za mlade izvajamo s projektom **Rastem z e-viri**. Mlade želimo navajati na kritično pregledovanje interneta in prepoznavanje kvalitetnih in relevantnih vsebin. Projekt je namenjen promociji e-virov, ki jih bodisi naročamo bodisi soustvarjamo v Goriški knjižnici.

V letu 2017smo uvedli novo storitev – **Mojstrovalnico**, ki ponuja kreativno ustvarjanje s 3D opremo (3D tiskalnik, 3D skener, 3D svinčniki, računalnika za 3D modeliranje objektov) in tihi glasbeni studio OLLO. Z novo storitvijo smo želeli v knjižnico privabiti mlade in tudi druge potencialne uporabnike, ki knjižnice niso obiskovali. Pomemben cilj pa je tudi dvig informacijske pismenosti lokalnega prebivalstva ter podpora mladim pri pridobivanju znanj in spretnosti, za katere menimo, da bodo nosilci razvoja naše družbe.

Spodbujanje bralne kulture:

- V Goriški knjižnici že od leta 2013 izvajamo projekt **Beremo s tačkami**, ki ga izvaja Slovensko društvo za terapijo s pomočjo psov Tačke pomagačke. R.E.A.D. (Reading Education Assistance Dogs) je svojstven program, ki pomaga otrokom izboljšati bralne in komunikacijske sposobnosti s pomočjo posebne metode: otrok bere psu. Pes v programu R.E.A.D. je izšolan terapevtski pes, ki skupaj s svojimi vodnikom obiskuje knjižnico kot poslušalec otrok, ki berejo.

- Vsako leto izvajamo nacionalni projekt spodbujanja bralne kulture **Rastem s knjigo**, ki ga organizira Javna agencija za knjigo RS (JAK) v sodelovanju s splošnimi knjižnicami ter slovenskimi osnovnimi in srednjimi šolami (tudi v zamejstvu). Letno nas obišče do 1.500 mladih – sedmošolcev in dijakov 1. letnikov srednjih šol.

- Mini bralna značka za mlade **Beremo z letnimi časi** je namenjena mladim v starostnem obdobju 9-18 let. Namen je spodbujanje branja tudi pri tistih učencih in dijakih, ki ne opravljajo »klasične« bralne značke v šoli.

- Mladinski literarni festival **Bralnice pod slamnikom** organizira MIŠ založba in povezuje vedno več knjižnic v Sloveniji. Namen festivala je povezovanje in motiviranje za branje, predvsem branje v prostem času; globalno razmišljanje lokalno delovanje, povezovanje literature s strpnostjo in medgeneracijskim povezovanjem. S sodelovanjem želimo krepiti bralno pismenost ter motivacijo za branje v slovenskem jeziku in spoznavanje slovenskih avtorjev. Projekt smo razširili tudi med slovenske šolarje v Italiji.

- S projektom **Knjižne POPslastice** želimo najstnikom s pomočjo gostov (znanih osebnosti, ki se ukvarjajo z najrazličnejšimi področji človekovega ustvarjanja) ponuditi možnost branja, razpravljanja, srečanja in druženja z njimi ter z vrstniki; na aktualen, zabaven način širiti bralno

kulturo, zagotavljati višjo bralno sposobnost mladih tudi tako, da jih k branju in kritičnemu razmišljanju vzpodbudijo zanimivi gostje.

- V sodelovanju s Slovensko knjižnico Damir Feigel in dijaki Licejskega pola (Gorica, Italija) smo pripravili projekt **Top tip v Centru** (v slengu mladih zamejskih dijakov: popularna oseba na Licejskem polu) s katerim želimo mladostnikom približati kvalitetne in izvirne kulturne vsebine z gostovanjem znanih slovenskih ustvarjalcev.

- Spremljali bomo lokalno dogajanje in tudi naše aktivnosti na tem področju prilagajali potrebam in željam uporabnikov.

Pričakovani učinki:

- Zaposlitev strokovno usposobljenega knjižničarja za izvajanje dejavnosti v Mojstrovalnici, kar bo omogočalo večjo odprtost in dodatne dejavnosti (predavanja, predstavitve, delavnice).
- Spodbujanje bralne kulture z izvajanjem obstoječih in uvajanjem novih programov in projektov.
- Izvajanje programov informacijskega opismenjevanja.
- Spodbujanje vseh vrst pismenosti pri mladih.

Kazalniki uspešnosti:

- Večji obisk mladih v knjižnici
- Večji obisk in uporaba Mojstrovalnice
- Večje število mladih članov knjižnice in povečana izposoja mladinskega gradiva
- Povečana uporaba e-virov

Viri financiranja: Ministrstvo za kulturo, MONG, Goriška knjižnica

CILJ 4: Aktivno vključevanje starejših in ranljivih skupin

Družbena situacija in spremembe narekujejo knjižnici aktivno vlogo na področju socialne vključenosti ranljivih skupin prebivalstva. Goriška knjižnica se na to tvorno odziva in s svojim zavedanjem, naravnanostjo in partnersko zasnovanimi projekti aktivno sodeluje v programih socialnega vključevanja ranljivih skupin prebivalstva. Storitve usmerja, približuje in prilagaja uporabnikom s posebnimi potrebami (gluhim in naglušnim, slepim in slabovidnim, gibalno oviranim …), dolgotrajno bolnim, ostarelim, brezposelnim, priseljencem in drugim ranljivim skupinam prebivalcev v svojem okolju.

V knjižnici se zavedamo, da so uporabniki s posebnimi potrebami enakopravni del družbe, ki potrebujejo dodatno podporo in ponudbo prilagojenih programov in storitev. Prijetno je približati knjigo ljudem, ki težko ali sploh ne morejo brati, krepiti medsebojne odnose in izboljševati kakovost življenja ter socialno stanje ljudi s posebnimi potrebami.

Aktivnosti	Ciljna skupina	Časovni okvir	Nosilci
Usmerjene in prilagojene storitve za uporabnike s posebnimi potrebami (vključevanje specializiranih zavodov v izvedbo programov)	starejši uporabniki	2020–2025	zaposleni, specializirani zavodi
Dejavnosti za starejše in ranljive skupine: · Spodbujanje bralne kulture (Knjiga na dom, premične zbirke, bralna srečanja itd.) · Informacijsko opismenjevanje posameznih ranljivih skupin (delavnice informacijskega opismenjevanja za starejše, usposabljanje za uporabo računalnika, spleta, družabnih omrežij itd.)	Starejši uporabniki	2020–2025	DS Knjiga na dom, PK, DS za informacijsko in digitalno opismenjevanje
Knjiga na dom: · Dostava gradiva na dom, v bolnišnico, dnevne centre za starejše itd. · Premične zbirke za ranljive skupine: vključevanje različnih oblik dejavnosti v ustanovah, kjer se te zbirke nahajajo (pravljične ure za starostnike, bralna srečanja itd.) · Obiski bibliobusa v zavodih in ustanovah, namenjenih osebam s posebnimi potrebami (domovi starejših, varstveno-delovni centri, dnevni centri za starejše itd.)	starejši uporabniki, uporabniki s posebnimi potrebami	2020–2025	DS Knjiga na dom, PK
Projekt **Ta knjižnica je tudi zame**: · vsebine in dejavnosti za vključevanje tujcev v novo okolje, · postopen razvoj knjižničnih zbirk za določene etnične skupine, · predstavitve gradiva in zgibanka s predstavitvijo tujejezičnega gradiva iz različnih vidikov – glede na uporabnike, stroko, tujejezični e-viri.	potencialni uporabniki	2020–2025	zaposleni, oblikovanje DS
Prilagajanje spletne strani, prostorov in aktivnosti za skupine s posebnimi potrebami (slabovidni, gibalno ovirani …)	uporabniki s posebnimi potrebami	2020–2025	zaposleni

Bibliobus Goriške knjižnice redno obiskuje nekatere zavode in ustanove (domovi starejših, Varstveno-delovni center Solkan, Skupnost Srečanje itd.).

Sodelujemo s centri za pomoč težko zaposljivim osebam Goriškega območja in jim nudimo pomoč v obliki delovnega usposabljanja, dejavnosti v knjižnici (Invalidsko podjetje Posočje, ŠENT Ajdovščina).

Vključujemo se v projekt **Beremo s tačkami** za pomoč otrokom, da izboljšajo bralne in komunikacijske sposobnosti s pomočjo posebne metode: otrok bere psu – sodelujejo izšolani terapevtski pari (pes in lastnik), ki prostovoljno obiskujejo šole, knjižnice in ostale ustanove kot poslušalci otrok, ki berejo.

V knjižnici smo začeli s projektom prilagajanja označevalnih tabel za uporabnike s težavami z vidom. Postopoma bomo zamenjali vse table in tako slabovidnim, pa tudi drugim, olajšali orientacijo v prostoru. Že dalj časa **označujemo gradivo**, ki je prilagojeno za posebne skupine uporabnikov (slabovidni, dislektiki, itd.). Uporabnikom s težavami vida je na voljo tudi povečevalna lupa.

Uvedli smo brezplačno storitev **Knjiga na dom**, ki je na voljo vsem, ki bi radi brali, a zaradi različnih težav (invalidnost, težja bolezen, starost) ne morejo obiskovati knjižnice.

Analizirali bomo območje knjižnice in definirali dodatne skupine uporabnikov s posebnimi potrebami in skušali organizirati aktivnosti prilagojene njihovim potrebam. Pri tem bomo sodelovali z lokalnimi strokovnjaki in lokalnimi društvi (VDC Nova Gorica, Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih, Društvo invalidov Goriške, itd.).

V knjižnici hranimo tudi **gradivo v tujih jezikih**. Po njem posegajo vsi uporabniki, posebej pa je zanimivo za naše člane, ki so tuji državljani ali slovenski državljani neslovenske narodne pripadnosti. To skupino želimo posebej opozoriti na gradivo, ki je njim jezikovno bližje z različnimi dejavnostmi kot npr. **projekt „Ta knjižnica je tudi zame“** (dejavnosti, predstavitve gradiva in zgibanka s predstavitvijo tujejezičnega gradiva iz različnih vidikov – glede na uporabnike, stroko, tujejezični e-viri).

Pričakovani učinki:

- Zagotavljanje dostopnosti knjižničnih storitev vsem prebivalcem, spodbujanje medkulturnega dialoga in večkulturnosti v knjižnici, socialno vključevanje priseljencev.
- Enakopravna vključenost oseb s posebnimi potrebami v družbo.
- Obogatitev ponudbe, s poudarkom na socialni vlogi knjižnice in večji dostopnosti knjižničnega gradiva uporabnikom s posebnimi potrebami.
- Promocija branja in dvig bralne kulture različnih skupin uporabnikov.
- Spodbujanje vseživljenjskega učenja.
- Izvajanje programov informacijskega opismenjevanja za različne skupine prebivalcev.

Kazalniki uspešnosti:

- Oblikovani programi za posamezne skupine prebivalcev.
- Zadovoljstvo uporabnikov (merjenje, ankete, individualni razgovori z udeleženci ali skupinami udeležencev itd.)
- Število pripadnikov etničnih skupin med uporabniki knjižnice. Podoba knjižnice kot urbane medkulturne institucije (ankete).

Viri financiranja: MONG, Goriška knjižnica

STRATEŠKO PODROČJE 6: Promocija, založništvo in zagovorništvo

Raziskave kažejo (Javnomnenjska raziskava med člani, uporabniki in neuporabniki splošnih knjižnic v Sloveniji, 2011), da splošne knjižnice v Sloveniji še vedno niso dovolj prepoznane in upoštevane kot fizični in virtualni prostori, informacijski centri učenja, prireditev, druženja, socialnega mreženja in demokratičnega delovanja v lokalni skupnosti, saj je njihova zunanja podoba splošnih knjižnic v lokalnih okoljih je še vedno bolj ali manj povezana s knjigo.

To kaže na razliko med zunanjo podobo in dejansko identiteto splošnih knjižnic med različnimi deležniki v javnosti, saj knjižnice danes ponujajo že veliko več. Ker to zaznavamo tudi v Goriški knjižnici, načrtujemo ciljan in organiziran proces spreminjanja zunanje podobe knjižnice med različnimi javnostmi (uporabniki, financerji, mediji itd.) z različnimi promocijskimi akcijami in zagovorništvom. Pri tem se bomo povezovali z zunanjimi partnerji, organizacijami, ki so specializirane za načrtovanje, pripravo in izvedbo odnosov z javnostmi.

Promocijo knjižnice bomo dopolnili tudi z vzpostavitvijo mreže naših donatorjev in zagovornikov knjižnice. Tako donatorjev kot zagovornikov imamo v našem okolju veliko in zato je prav, da jih predstavimo in s tem spodbudimo tudi druge. Zagovorništvo je dolgotrajen proces, s katerim želimo vplivati na odločevalce na lokalnem, nacionalnem ali mednarodnem nivoju, da bi dosegla podporo pri uresničevanju svojega poslanstva. Knjižnice imamo povsod razmeroma visoko podporo javnosti, vendar je ta večinoma pasivna. Da bodo ljudje lahko naredili korak od načelne podpore do aktivnega zagovorništva, jih moramo načrtno spodbujati.

Strateške usmeritve:

- Aktualna spletna stran Goriške knjižnice – potrebno je dopolnjevanje z vsemi potrebnimi informacijami, novostmi in predstavitvami ter nadgrajevanje;
- Aktivnosti na družbenih omrežjih;
- izdaja publikacij – izdaja različnih publikacij kot promocija delovanja knjižnice (predstavitev posebnih zbirk, dejavnosti knjižnice, jubileji itd.);
- predstavitve gradiva Goriške knjižnice na spletu (Dobreknjige.si, digitalizirane vsebine na dLib-u, Kamra, itd.);
- sodelovanje z drugimi ustanovami v lokalnem okolju ter v mednarodnih projektih;
- sodelovanje na različnih portalih (Kamra, Album Slovenije, dLib.si);
- dejavnosti knjižnice, ki se izvajajo v sodelovanju z drugimi ustanovami – skupni projekti (projekt Primorci.si (in nadgradnja Obrazi slovenskih pokrajin), Dobreknjige.si, Primorci beremo, Bralnice pod slamnikom, itd.), spletne vsebine;
- sodelovanje z lokalnimi mediji.
- Vzpostavljanje različnih partnerstev ter sodelovanje z vsemi vrstami knjižnic, drugimi kulturnimi in izobraževalnimi ustanovami ter lokalnimi skupnostmi pri skupnih projektih.
- Razvoj blagovnih znamk in založništva za večjo prepoznavnost knjižnice v javnosti ter trženje promocijskih izdelkov za pridobivanje dodatnih sredstev.

CILJ 1: Skrbno organizirana promocija knjižnice

Aktivnosti	Ciljna skupina	Časovni okvir	Nosilci
Načrtna promocija knjižnice (povezovanje z zunanjimi partnerji)	uporabniki, potencialni uporabniki	2020–2025	DS za promocijo in marketing
Marketinške aktivnosti – razvoj oglaševalskih aktivnosti na družbenih omrežjih, spletni strani knjižnice in lokalnih medijih, promocijski material	uporabniki, potencialni uporabniki	2020–2025	DS za promocijo in marketing
»Knjižnični festivali«: Goriški dnevi knjige, Teden splošnih knjižnic itd. Večdnevne promocijske aktivnosti knjižnice v sodelovanju z drugimi kulturnimi in vzgojno-izobraževalnimi organizacijami	uporabniki, potencialni uporabniki	2020–2025	koordinatorica prireditev, imenovanje DS
Sodelovanje v celoletni promocijski akciji slovenskih splošnih knjižnic v sodelovanju z različnimi deležniki s področja splošnih knjižnic (ZSK, ZBDS, MzK, NUK)	uporabniki, potencialni uporabniki	2020–2025	koordinatorica prireditev, imenovanje DS
Zagovorništvo knjižnice: spodbujanje aktivnosti zagovornikov knjižnice	uporabniki, potencialni uporabniki	2020–2025	DS za promocijo in marketing
Razvoj blagovnih znamk (račka Ajka …)	uporabniki, potencialni uporabniki	2020–2025	DS za promocijo in marketing

Ciljano bomo načrtovali promocijske akcije s poudarkom na kampanjah zagovorništva, namenjenih različnim javnostim, kot so trenutni in potencialni uporabniki knjižnice, mediji, poslovni partnerji, institucije na področju kulture in izobraževanja, gospodarske organizacije, proračunski in drugi potencialni financerji, sponzorji, donatorji in drugi. Akcije bodo usmerjene v prepoznavanje pomena Goriške knjižnice za lokalno okolje in v iskanje podpore pri procesu pridobivanja finančnih sredstev za knjižnico. Promocijske akcije, povezane s posameznimi dogodki v lokalnih okoljih, bomo izvajali v skladu z načrtom vsakoletnih prireditev in dejavnosti. Načrtovali bomo akcije približevanja knjižnice ciljnim skupinam uporabnikov (kot. npr. podarjamo izkaznice prvošolcem itd.). Namen posameznih akcij je ozaveščanje prebivalstva o pomenu splošne knjižnice v lokalnem okolju in koristih, ki jih lahko prinaša v njihovo življenje. Posledično so usmerjene v povečanje uporabe storitev s strani posameznih skupin uporabnikov, izposoje knjižničnega gradiva in članstva.

Pričakovani učinki:

- Večja prepoznavnost Goriške knjižnice v lokalnem okolju in spremenjena podoba knjižnice v javnosti.
- Povečanje števila medijskih objav.
- Pridobivanje novih partnerjev.

- Sistematično upravljanje odnosov z uporabniki in direkten dostop do ciljnih skupin.
- Boljše poznavanje storitev knjižnice med uporabniki.
- Povečanje uporabe storitev, povečevanje izposoje in članstva.

Kazalniki uspešnosti:

- Obisk prireditev
- Uporaba storitev
- Število sledilcev na socialnih omrežjih
- Prisotnost v medijih
- Število novih partnerjev pri izvajanju projektov
- Statistika uporabe posameznih storitev, izposoje in članstva

Viri financiranja: MONG, Goriška knjižnica

CILJ 2: Razvoj založniške dejavnosti

Aktivnosti	Ciljna skupina	Časovni okvir	Nosilci
Informativno gradivo, zloženke in drugo promocijsko gradivo za uporabnike	uporabniki, potencialni uporabniki	2020–2025	DS za promocijo in marketing
Izdaja publikacij, povezanih z vsebino dela knjižnice, pomembnimi obletnicami, predstavitvami domoznanskih in drugih zbirk in dejavnosti.	uporabniki, potencialni uporabniki	2020–2025	DS za promocijo in marketing, imenovanje DS
Izdaja publikacij za določene ciljne skupine (slikanice itd.)	uporabniki, potencialni uporabniki	2020–2025	DS za promocijo in marketing

Vodili bomo založniško produkcijo, ki bo sledila tradiciji, potrebam zunanje in notranje javnosti ter finančnim zmožnostim. Tiskane izdaje bomo objavljali tudi v digitalni obliki na različnih portalih (Digitalna knjižnica Slovenije, Kamra, spletna stran knjižnice itd.).

Pričakovani učinki:

- Promocija knjižnice in njenih storitev, prispevek k večji prepoznavnosti knjižnice.
- Nagovarjanje posameznih ciljnih skupin.

Kazalniki uspešnosti:

- Povečanje števila izdanih publikacij, zloženk in ostalega promocijskega gradiva
- Povečan obisk prireditev in drugih dogodkov

Viri financiranja: MONG, Goriška knjižnica

STRATEŠKO PODROČJE 7: Notranja organiziranost in kadri

Za izvajanje kakovostnih storitev knjižnice sta potrebna strokovna usposobljenost in znanje knjižničarjev, kar bomo zagotavljali skozi permanenten proces izobraževanja zaposlenih v knjižnici. Zaposleni bomo v procesu izobraževanja pridobivali nove izkušnje in znanja s področij bibliotekarstva in informacijskih znanosti ter številna druga znanja, ki so potrebna za uspešen razvoj knjižnice v sodobni družbi. Prav tako bomo zaposleni pridobili znanja in veščine ob sodelovanju z drugimi knjižnicami in ustanovami. Pridobljena znanja in izkušnje bomo zaposleni posredovali svojim kolegom in ostalim sodelavcem, tudi v obliki organizacije in izvedbe različnih posvetovanj, predavanj in delavnic ali prispevkov.

Oblikovali bomo organizacijsko in kadrovsko strukturo knjižnice, ki bo dovolj fleksibilna za spremljanje in prilagajanje novostim v knjižnici. Skrbeli bomo za strokovno usposobljen kader, ki bo s potrebnimi znanji in sposobnostmi sledil razvoju knjižnice. Naše gonilo bo motivacija zaposlenih, omogočanje izobraževanja (interno in zunanje strokovno ter neformalno izobraževanje), skrb za karierni razvoj in omogočanje izražanja potencialov vsakega zaposlenega.

- Motivacija zaposlenih se bo gradila na urejenih medsebojnih odnosih, upoštevanju interesov zaposlenih, uvajanju novega kadra.
- Starejše delavce z veliko znanja in izkušnjami bomo spodbujali k predajanju znanja in vedenja mlajšim sodelavcem.
- Notranja kultura in medsebojno komuniciranje se bo utrjevalo tudi z vključevanjem zaposlenih v timsko delo ter skrbjo za ugodno počutje in zdravje na delovnem mestu.

Strateške usmeritve:

- Permanentno izobraževanje zaposlenih in spodbujanje specializacij na posameznih področjih.
- Razvijali bomo timsko delo, dobro medsebojno komuniciranje in izmenjavo ter prenos strokovnega znanja.

CILJ 1: Permanentno izobraževanje zaposlenih in prenos znanja

Aktivnosti	Ciljna skupina	Časovni okvir	Nosilci
Permanentno izobraževanje zaposlenih, specializacije za posamezna področja (karierni načrt)	zaposleni	2020–2025	zaposleni
Prenos znanja, dobrih praks in strokovne pomoči med zaposlenimi	zaposleni	2020–2025	zaposleni
Priprava programa usposabljanja novo zaposlenih	zaposleni	2020–2025	zaposleni

Zaposleni so kapital, investicija in naložba knjižnice, zato bo ustreznemu kadrovanju namenjena posebna pozornost. Zaradi hitro spreminjajočega se okolja, v katerem deluje knjižnica (informatizacija, konkurenca spletnih ponudnikov informacij), se morajo znanja zaposlenih redno posodabljati in nadgrajevati. Tudi v bodoče bomo zagotavljali in skrbeli za izobraževanje ter razvoj kadrov.

Ključne podporne aktivnosti bodo:

- zagotavljanje stalnega strokovnega izpopolnjevanja zaposlenih,
- načrtno izgrajevanje organizacijske kulture knjižnice (usmerjenost zaposlenih na uporabnike, odprtost za spremembe, spodbujanje iniciativnosti zaposlenih itd.),
- vzpostavitev sistema za spremljanje delovne uspešnosti, nagrajevanja in napredovanja za kakovostno in vestno opravljanje dela,
- priprava programa usposabljanja novo zaposlenih (kroženje in seznanjanje z delom po oddelkih knjižnice ob vstopu v službo).

Pričakovani učinki:

- Permanentno izobraževanje zaposlenih (karierni načrt posameznikov).
- Širitev znanja med zaposlenimi in večja motiviranost zaposlenih skozi model prenosa znanj.
- Predstavitve znanj in pridobljenih izkušenj kolegom drugih knjižnic (v okviru območnosti, obmejnosti itd.).
- Kvalitetno usposabljanje in uvajanje v delo novo zaposlenih.

Kazalniki uspešnosti:

- Karierni načrti posameznikov
- Število zaposlenih, ki so se udeležili izobraževanj.
- Število zaposlenih, ki posredujejo svoje znanje sodelavcem.
- Zadovoljstvo zaposlenih in uporabnikov s strokovnostjo zaposlenih

Viri financiranja: Goriška knjižnica

CILJ 2: Komuniciranje in notranja kultura

Aktivnosti	Ciljna skupina	Časovni okvir	Nosilci
Krepitev timskega dela in vključevanje večine zaposlenih v delovne skupine	zaposleni	2020–2025	zaposleni
Razvijanje notranje komunikacije in sproten pretok informacij	zaposleni	2020–2025	zaposleni
Skrb za zdravje na delovnem mestu	zaposleni	2020–2025	zaposleni

Z zagotavljanjem ustreznih kadrovskih pogojev za delo, z učinkovito notranjo organizacijo in s skrbjo za razvoj kadrov bo knjižnica ustvarjala pozitivno organizacijsko kulturo in spodbujala kakovostne storitve. Stremimo k temu, da zagotavljamo še naprej spodbudno delovno okolje, v katerem lahko uresničimo strokovne ambicije, razvijamo svoje kompetence in vplivamo na uresničitev ciljev knjižnice. Prizadevamo si zaposlovati kreativne, inovativne, samozavestne in samostojne ljudi, ki so sposobni odločati, sodelovati v timih in znajo delati z ljudmi.

Razvoj Goriške knjižnice vedno bolj temelji na delu v delovnih in projektnih skupinah, kjer se lahko na najboljši način združujejo znanja in izkušnje sodelavcev, zato bomo ta način delovanja razvijali tudi v naprej. Skrbeli bomo za dobro razvito notranjo komunikacijo, ker zaposleni za uspešno delo potrebujejo čim več sprotnih informacij.

Zdravi in zadovoljni zaposleni so ključ do uspeha, zato bomo skrbeli za urejene delovne pogoje in spodbudno delovno okolje, v katerem lahko uresničimo strokovne ambicije, razvijamo svoje kompetence in vplivamo na uresničitev ciljev knjižnice.

Pričakovani učinki:

- Spodbujanje timskega dela in fleksibilnosti zaposlenih.
- Učinkovito delo v delovnih in projektnih skupinah.
- Dobro razvita notranja komunikacija.
- Urejeni delovni pogoji in spodbudno delovno okolje.

Kazalniki uspešnosti:

- Usklajeno timsko delo
- Zadovoljni zaposleni na delovnem mestu

Viri financiranja: Goriška knjižnica

CILJ 3: Ureditev aktov

Aktivnosti	Ciljna skupina	Časovni okvir	Nosilci
Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest Goriške knjižnice Franceta Bevka Nova Gorica	Zaposleni	2020	Direktorica, MONG, svet knjižnice
Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica	Zaposleni, uporabniki	2020	Direktorica, MONG in ostale občine
Prenova internih aktov	Zaposleni, uporabniki	2020-2025	Direktorica, zaposleni

Goriška knjižnica ima že dalj časa v pripravi nov dokument **Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest Goriške knjižnice Franceta Bevka Nova Gorica**, ki je v fazi usklajevanja z MONG. Za nov dokument smo se odločili zaradi številnih usklajevanj z zakonodajo in odprave napak.

Zaradi usklajevanj z zakonodajo in novosti v Goriški knjižnici je potrebno uskladiti tudi **Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica**. Postopek vodi MONG v sodelovanju z ostalimi občinami in vodstvom knjižnice.

V Goriški knjižnici skrbimo za sprotno aktualizacijo internih aktov in pripravo novih.

Pričakovani učinki:

- Posodobljeni dokumenti v skladu z aktualno zakonodajo

Kazalniki uspešnosti:

- Aktualizirana in urejena dokumentacija

CILJ 4: Zelena knjižnica

Aktivnosti	Ciljna skupina	Časovni okvir	Nosilci
Pregled možnosti za pripravo Zelene knjižnice		2020	DS
Vzpostavitev Zelene knjižnice	Zaposleni, uporabniki	2021-2022	Direktorica, DS, zaposleni

Zelena politika je ideologija, usmerjena v ustvarjanje ekološko trajnostne družbe, tako da v ospredje postavlja varovanje okolja (Wall, 2010). Knjižnica lahko prevzame ideološko usmeritev in svoje storitve prilagodi – obogati z ekološkimi idejami ter da večji poudarek recikliranju in zmanjševanju vpliva na okolje.

Ekološka gradnja in ekološka zgradba nista edina kriterija, ki pogojujeta, da bi knjižnica postala zelena. Pomembno je tudi, da je energetsko in programsko ekološko usmerjena. Energetsko se izraža v recikliranju, varčevanju z energijo, vodo, izkoriščanju naravne svetlobe, uporabi ekoloških produktov (npr. ekološka čistila, mila, recikliran papir, toaletni papir ipd.), programsko pa v izvajanju dogodkov, izobraževanj, promocij in informiranju uporabnikov. Ključno je tudi, da knjižnice, ki želijo postati zelene knjižnice, svoje poslanstvo strateško usmerijo v zeleno politiko in k trajnostnemu razvoju.[13]

Projekt **Zelena knjižnica** pomembno vpliva na dojemanje knjižnice kot dejavnika osveščanja in pridobivanja novih, predvsem praktičnih znanj, in ne le kot kulturne ustanove. Veščine, ki se ob izvajanju projekta pridobijo, so trajnostne in uporabnike vedno znova vabijo k obiskovanju novih podobnih in drugačnih zanje namenjenih vsebin, k izposoji s projektom povezanega gradiva, predavatelje pa vabijo k poglobljenemu sodelovanju z ustanovo, česar je v preteklosti bilo veliko manj.

V Goriški knjižnici bomo pripravili projekt **Zelena knjižnica**, začetek izvajanja pa načrtujemo v letu 2021.

Pričakovani učinki:

- Urejena dokumentacija
- Permanentno izobraževanje zaposlenih (karierni načrt posameznikov).
- Širitev znanja med zaposlenimi in večja motiviranost zaposlenih skozi model prenosa znanj.
- Predstavitve znanj in pridobljenih izkušenj kolegom drugih knjižnic (v okviru območnosti, obmejnosti itd.).
- Kvalitetno usposabljanje in uvajanje v delo novo zaposlenih.

Kazalniki uspešnosti:

- Karierni načrti posameznikov
- Število zaposlenih, ki so se udeležili izobraževanj.
- Število zaposlenih, ki posredujejo svoje znanje sodelavcem.
- Zadovoljstvo zaposlenih in uporabnikov s strokovnostjo zaposlenih

[13] https://knjiznica.zbds-zveza.si/knjiznica/article/view/7655/7135

Zaključek

Goriška knjižnica zaseda v okviru slovenskih splošnih knjižnic vidnejše mesto, saj aktivno sodeluje na različnih področjih: inovativno vključuje nove storitve, pripravlja nove projekte, organizira in spodbuja koordinacijo med knjižnicami in tudi med lokalnimi ustanovami pri različnih projektih in dejavnostih, spodbuja razvoj knjižničarske stroke na širšem nacionalnem območju, njeni zaposleni aktivno sodelujejo v različnih delovnih skupinah in strokovnih telesih.

Tudi v prihodnje bomo nadaljevali začrtano pot. Neprestano bomo spremljali razvoj okolja in se mu ustrezno in pravočasno prilagajali. Razvijali bomo dejavnosti, ki bodo usklajene s potrebami okolja.

Skrbeli bomo za dovolj obsežno in aktualno knjižnično zbirko, ki jo bomo dopolnjevali s sodobnimi mediji. Pri tem bomo poskrbeli tudi za digitalizacijo starejšega in dragocenega gradiva. Knjižnično zbirko bomo s pomočjo sodobnih orodij redno promovirali in z njeno pomočjo spodbujali razvoj bralne kulture.

Ob tem pa ne bomo pozabili ranljivih skupin, ki jim bomo posvetili posebno pozornost.

Povečali bomo obseg dejavnosti za mlade, saj menimo, da je to naša zelo pomembna ciljna skupina. Poleg spodbujanja bralne kulture jih bomo še naprej navajali na varno uporabo interneta in jih navajali k uporabi podatkovnih zbirk, ki jih knjižnica ponuja. Spodbujali bomo njihovo kreativnost in jim omogočali izražanje in mogoče celo spoznavanje njihovega zanimanja in bodoče poslovne poti preko različnih dejavnosti, med katerimi bo tudi Mojstrovalnica.

Prizadevali si bomo za izboljšanje digitalne pismenosti, ozaveščanje za varno rabo interneta ter promoviranje uporabe digitalne javne uprave in javnih e-storitev.

Strokovna področja, ki jih bomo dobro razvili, bomo lahko uveljavili kot kompetenčni center in znanje širili tudi na druge knjižnice kot referenčna točka za svetovanje drugim knjižnicam.

Našim uporabnikom želimo ponuditi tudi prostor knjižnice, ki jim bo služil kot prijetno okolje za preživljanje prostega časa, študijsko in izobraževalno okolje, poslovno okolje ali pa preprosto prostor za druženje.

Vsem uporabnikom želimo nuditi primerne pogoje v vseh naših enotah, ki pa so, žal, zelo neenakomerno razvite. Že dalj časa usmerjamo našo dejavnost tudi v razvoj krajevnih knjižnic in tudi v prihodnjem obdobju bo to ena poglavitnih nalog. Obenem pa bomo spremljali okolje in opozarjali na sive lise glede pokritosti s knjižničnimi enotami.

Naša dejavnost je pogojena z rednim in ustreznim financiranjem, ki je v glavnini na strani občin za katere izvajamo knjižnično dejavnost. Nekaj sredstev pridobivamo tudi iz drugih virov, ki jih upravičeno imenujemo zagovorniki knjižnice in jih s tem pridružujemo številnim zagovornikom, ki nas spodbujajo z dejanji, besedami, donacijami.

Strateški načrt 2020-2015 je logično nadaljevanje obstoječega strateškega načrta in ponuja osnovne smernice nadaljnjega razvoja Goriške knjižnice. Veliko načrtov in idej smo že izpeljali, vendar nam spreminjajoče se okolje narekuje nove usmeritve in dinamiko delovanja. Vodi nas k novim idejam, ki nastajajo in so lahko realizirane le v dobro organiziranem in motiviranem kolektivu.

Direktorica je sprejela **Strateški načrt Goriške knjižnice Franceta Bevka Nova Gorica za obdobje 2020–2025** dne 23. 4. 2020.

Skladno z določili 3. odstavka 35. člena Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo je bil Strateški načrt Goriške knjižnice Franceta Bevka Nova Gorica za obdobje 2020–2025 posredovan v **predhodno mnenje občinam ustanoviteljicam**:

- Dne 30. 12. 2019: MONG, Občini Brda, Občini Kanal ob Soči, Občini Miren-Kostanjevica in Občini Šempeter-Vrtojba.
- Dne 11. 3. 2020 (popravljen in dopolnjen dokument): MONG, Občini Brda, Občini Kanal ob Soči, Občini Miren-Kostanjevica in Občini Šempeter-Vrtojba.
- Mestna občina Nova Gorica je v imenu vseh občin ustanoviteljic podala pozitivno mnenje dne 23. 4. 2020.

Svet knjižnice je podal soglasje k Strateškemu načrtu Goriške knjižnice Franceta Bevka Nova Gorica za obdobje 2020–2025 na svoji 22. redni seji dne 10. 3. 2020.

Strokovni svet knjižnice je potrdil ustreznost Strateškega načrta Goriške knjižnice Franceta Bevka Nova Gorica za obdobje 2020–2025 na svoji 4. korespondenčni seji, ki je potekala od 17. – 19. 3. 2020 do 13. ure.

Strateški načrt smo pripravili:
Irena Škvarč, direktorica Goriške knjižnice, s sodelavci

Irena Škvarč

Nova Gorica, marec 2020

www.gkfb.si

Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica, Trg Edvarda Kardelja 4, 5000 Nova Gorica
T. 05 / 330 91 00 E. goriska.knjiznica@gkfb.si W. www.gkfb.si F. www.facebook.com/Goriska.Knjiznica